

Pa pošli prejemnik:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „
f. upravništvu prejemnik:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „
za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izven-
redne dni in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 50.

V Ljubljani, v soboto 1. marca 1902.

Letnik XXX.

Vabilo na naročbo.

S 1. marcem se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravništvu:

Vse leto 20 kron. Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravništvo „Slovenca“.

„Reformatorji“.

Papežev jubilej je tako eminentno sija-
jen dogodek, da se bavi z njim vsa javnost.
Ni torej čuda, da je zadnji »Narod«
moral o tem pisati. Dr. Tavčar je svoje
stališče proti »klerikalizmu«
že dovolj označil, in tudi oni, ki so ga
malkontenti odločili njemu za nasle-
dnika, je že izrekel besedo: »Emancipacija
od Dunaja in Rima«! Ob papeževem
jubileju zato »Narod«
zopet pogreva »emancipacijo«
od Rima in zahteva nove — reformacije.

Mi konstatiramo samo glavne neumnosti
tistega članka, da spoznajo naši
čitatelji, kako inferioren element so naši
liberalci.

Papežu Leonu XIII. najprej milostno
priznavajo, da je dosegel uspehe, a ti so
samo — »političnega«
značaja! Da bi bil storil kaj za
pravno in pobožnost in za pravega
verskega duha, tega mu ne prizna-
vajo, ampak pravijo nasprotno, da je du-

hovščina postala pod njegovo vlado »fari-
zejska«
in da obstoji iz ljudi, »ki so bolj
podobni blaznim dervišem, kakor razumnim
ljudem«.

Liberalci pri tem kaže bojazen, da so
tudi politični uspehi papeževi najbrž samo
»efemerni«
ali celo samo »navidezni«. Pri tem je
»Narod«
tako neumen, da v isti koloni, v kateri
pravi, da je papež dosegel politične uspehe
z »ultramontanizmom«, trdi, da je isti že
pregnan povsod in da ima »edino pribe-
žališče«
še v kmečki koči! Kako pa papež v
kmečkih kočah, ko so vsi »inteligentni«
odpadli, dosega velike »politične uspehe«,
tega pa naš »emancipator«
seveda ne bo znal obrazložiti.

Liberalna neumnost se kaže v sledečih
trditvah, katere tu le kratko beležimo: »Ko-
renine in načela sedanjega klerikalnega ka-
tolicizma so poglajala iz nazorov starorimske
države«. Torej katolicizem je vzel svoja na-
čela od onih, ki so katoličane mučili in me-
tali pred zverine? Prebedasto!

»Sedanja uredba katoliške cerkve ne
nosi v sebi jamstva za napredek in razvoj«,
pravi liberalci, ter pristavljajo, da je »kato-
liška cerkev zastarela«. Človek, ki je to
pisal, ni bral nobene papeževe okrožnice. Saj
bi bil moral drugače iz njih spoznati, da je
katolicizem svež in krepak princip novega
kulturnega razvoja.

Slednjič pa pravi »Narod«, da sta se v
boju proti katoliškemu »ultramontanizmu«
ponesrečila poleg raznih drugih žrtev
tudi sv. Frančišek in sveti Bernard. Nismo
verjeli svojim očem, ko smo to brali. Na
take budalosti se ne odgovarja. Punctum!

In taki ljudje papeža kritizirajo in ob-
sojajo in nas hočejo reformirati? Gospodje,
reformirajte sami sebe!

Državni zbor.

Dunaj, 28. svečana.

Komedija.

Čim dalje človek opazuje vsa gonilna
kolesa avstrijske politike in tajne moči, ki

gonijo to ropotarno, tembolj zgublja ono vi-
soko spoštovanje do »zakonodavnega zbora«,
katero smo svoj čas gojili kot mladeniški
fantasti. Vzvišen in idealen poklic je ljud-
skega zastopnika, svete so naloge, ki jih vo-
lilci poverijo svojemu poslancu. A vsa ta
vzvišenost se sesede v prah, vse spoštovanje
razkadi v dim, ako se utrdi prepričanje, da
je politika dolga veriga intrig, drago plačana
komedija na parlamentarnem pozorišču, ko-
der se razni zajedavci šopirijo pod krinko
Grahov ter lesjaki propovedujejo gosem. Ko-
liko groma in treska je bilo v zbornici od
1. 1897 za »svete pravice ljudstva«, a danes,
ko se je razknil dim in prah, stojijo pred
nami režiserji in stroji, ki so uprizarjali gle-
dališke gromovite prizore.

Glavno dejanje igre je vedno »češko-
nemški razpor«, ki se ponavlja vsak dan in
preseda že vsakemu, ker znan je od prve
do zadnje črke. A če stvari pregledamo do
dna, vidimo, da bi se bile že davno stekle
povodnji v naravne struge, ublažila nasprotja.
ko bi se okloščena birokracija prilagodila
časovnim razmeram, ko bi vlade imele do-
ločen program za notranjo in trdna načela
za unanjo politiko, in ko bi konečno — kar
je eden glavnih vzrokov vse zmede in odr-
venelosti — posamezne stranke z višjega
stališča presojevale razmere in ne iskale po-
vsod strankarskih ali celo osebnih namenov.
Navedemo le tri dejstva, ki nam mnogo po-
jasnijo. Mladočeška stranka je, kakor znano,
raztrgala punktacije, ki so jih bili pred enaj-
stimi leti Staročeši sklenili z vlado. Staro-
češi so morali kot »izdajice naroda«
zapustiti politični oder. A danes je »vna tajnost,
da mlajši politični nasledniki navzlic vsemu
boju niso niti punktacij dosegli.

Dalje: Grof Thun je bil kot min. pred-
sednik kavalir od pete do glave, državnik
prošljen duha narodne ravnopravnosti. Pri-
govarjal je 1. 1898 mladočeškemu poslancu,
naj dovolijo vladi, da prekliče znani jezi-
kovni naredbi, ki sta še danes uspenjača za
razne politike ter neizcrpna zaloga za gro-
movite govore skozi okno. Grof Thun je bil

pripravljen v nadomestilo izdati za vso dr-
žavo jezikoven zakon, izdelan od vplivnega
poljskega državnika in bivšega ministra. Tak
zakon si žele Slovenci in Hrvatje že od po-
četka ustavne dobe, ker bi razorožil naše
silne protivnike. Ne, strankarska politika ni
tega prepustila, in danes sta Badenijevi na-
redbi na polici v prahu, jezikovni zakon pa
v miznici avstro-ogrske banke.

Grof Clary je v oktobru češkimi poslan-
cem ponudil 16 milijonov kron za olepšavo
Prage, ako ustavijo obstrukcijo. Odklonili so
to ponudbo, češ, da narodnih idealov ne
prodajo za denar. To je sicer plemenito, a
danes morajo češki poslanci teh 16 milijonov
skoraj kot miloščino sprejeti od nemških
strank.

In včerajšnje glasovanje o dispozi-
cijskem zakladu je že več, nego
parlamentarna komedija. Kako so rohnili
proti vladi člani nemške ljudske stranke po-
vodom razprave o dispozicijskem zakladu v
proračunskem odseku, a včeraj so šli vsi od
prvega do zadnjega iz zbornice. Dr. Lueger
na javnih shodih ostro prijema min. pred-
sednika, a včeraj ga je dr. Scheicher hvalil
kot najboljšega ministra. Odstranilo se je
pred glasovanjem več vsenemških in čeških
poslancev. Dr. Gregor in dr. Stranaky
sta z vso zgovornostjo dokazovala, da češki
poslanci ne morejo imeti zaupanja do vlade,
dokler ne dobé zadoščena za pokopani je-
zikovni naredbi. Včeraj niti Gregor
niti Stranskega ni bilo v zbor-
nici. Ko bi bil isto storil dr. Stojan ali
dr. Hruban, raztrgali bi ju gotovo
češki listi.

In česar celo ne moremo razumeti, ker
ne zasledujemo nagibov, je glasovanje dveh
naprednih slovenskih poslancev, gg. dr.
Ferjančiča in Plantana. Koliko
krika je bilo že v slovenskih pokrajinah in
v nemškem taboru zaradi celjske nižje
gimnazije! Javna tajnost je, zakaj je bila
sprožena in tudi vsprejeta znana resolucija
grofa Stürgkha, da naj se opusti slovensko-
nemška gimnazija v Celju. Bila je navadna

LISTEK.

Kaj je klerikalizem?

Mogočno napreduje vednost. V dvajse-
tem stoletju dosegla je višino, o kateri se
preje človeštvu niti sanjalo ni. Čedalje bolj
prodira človeško spoznavanje proti jedru
stvari, in čedalje bolj spoznavamo pravo
bistvo reči, ki nas obdajajo. Pojmi se
asnijo.

Eden tistih pojmov, ki se je dosedaj
upiral vsaki razlagi, bil je pojem klerika-
lizma. Kaj so se ubogi liberalci trudili, da
bi spoznali njega bistvo, razkrili mu jedro.
Vse zaman! Nikdar niso mogli svojim pri-
stašem, kedar so hoteli pokazati jim grozote
klerikalizma, povedati, kaj je klerikalizem.
Pomagati so si morali na različne načine.
Popisavali so klerikalno bisago ali pa kleri-
kalnega zmaja. Ganljivo so se brali popisi,
kako hodi klerikalna bisaga po deželi in
kako sesa iz ljudstva denar. Posebno rahlo-
čutne liberalne dušice bile so od takih po-
pisov do solz ginjene. In še le klerikalni
zmaj! Zona je preletavala liberalce, ko so
brali, kako na široko razteza žrelo, da bi
požrl našo domovino, in kako grozovito za-
vija rep. Nekateri liberalni časnikarji znali
so vled dolgoletne vaje bisago in zmaja

slikati uprav mojsterski. Seveda so kot mo-
derni ljudje slikali naturalistiško, a tako mo-
jstersko, da se morajo pod imenom Wop-
wederji znani slikarski mojstri pred njimi
skriti.

Toda vsi ti, čeprav mojsterski popisi,
bili so le surogat. Jedra klerikalizma, njega
bistva se liberalcem do najnovejšega časa
ni posrečilo razkriti in razložiti. Mi sami, ki
nas imenujejo klerikalce, pričakovali smo
težko definicije klerikalizma. Sedaj pa jo
imamo. V četrtek nam jo je povedal »Slov.
Narod«. Ta list piše:

Kaj je klerikalizem. »Žen. Obz.«
piše: »Klerikalizem je ostanek starega
veka, suha mumija brez krvi in življenja,
prazno poslopje, iz katerega je zbežalo vse,
kar diha, a katero se vzdržuje samo po svoji
teži. Najnevarnejša sila klerikalizma je njega
tiho, neopaženo delovanje, po katerem po-
sega v rodbino, šolo, znanje in umetnost, v
zasebno življenje in vest posameznikov.
Klerikalizem se rani najbolj z razumom, mi-
slijo, vedo, našo znanstveno naobrazbo in
modernim svetovnim naziranjem.«

Sedaj še le vemo, kako je ljudem pri-
srecu, katere so razkrinkali. Klerikalizem je
definiran! To je zasluga »Slov. Naroda«. On
sicer skromno odklanja vsako zaslugo v
tem obziru, ker pravi, da »Žen. Obz.«
tako piše. Naj ne bo preskromen: On je iz sicer

v najširših krogih neznanega »Zen. Obz.«
to definicijo izkopal ter jo z veliko zadovolj-
nostjo in radostjo podal našim liberalcem v
domačo vsakdanjo porabo.

Klerikalizem je torej: 1. Ostanek sta-
rega veka, 2. suha mumija, 3. prazno po-
slopje. Opozorjamo čitatelje na to, da o
srednjem veku v tej definiciji ni govora.
Klerikalizem torej ni iz srednjega veka,
marveč iz starega. Kdo bi si bil mislil, ko
je po šolskih klopih posedal in čital grške
in rimske klasike, da so ti klasiki klerikalci.
Sedaj nam je še le jasno, zakaj hočejo ne-
kateri stare jezike odpraviti iz šol, saj leze
skozi nje počasi duh klerikalizma v arca
mladine.

Kaj je klerikalizem, to sedaj vemo. Kaj
pa klerikalizem dela? On posega. Kam po-
sega? 1. V rodbino, 2. v šolo, 3. v znanje,
4. v umetnost, 5. v zasebno življenje in 6.
v vest posameznikov. Trudapolno mora biti
to posezanje na šest plati. Cuditi pa se mo-
ramo naravnost, da je v stanu tako vse-
stranski gibati se suha mumija in prazno
poslopje.

Cudili smo se svoje dni bisagi in zmaju,
ali delovanje teh dveh se ni prav nič na-
sproti delovanju mumije in poslopja, ki po-
sezata kar v srce. Najbolj čudno je pa to,
da je delovanje mumije in poslopja neopa-
ženo. Kako so pa častiti liberalci opazili po-

tem to delovanje? Predragi, ki tako popra-
šuješ, ali ne veš, da slišijo nekateri travo
rasti? Ako je to mogoče, zakaj bi ne bilo
mogoče opazovati neopaženega delovanja
suhe mumije in praznega poslopja.

Najvažnejše vprašanje za liberalce pa je
brez dvoma: Kako se rani klerikalizem?
Odgovor na to je točen: 1. z razumom, 2.
z mislijo, 3. z vedo, 4. z znanstveno na-
obrazbo, 5. z modernim svetovnim nazira-
njem. Tu se ponosa in samozvesti širijo li-
beralci prsi. Oni so 1. razumni, 2. mi-
sleci, 3. možje vede, 4. možje znanstvene
naobrazbe, 5. posestniki modernega svetov-
nega naziranja. Vse to so liberalci seveda,
ker prizadevajo rane klerikalizmu ali to vsaj
hočejo. Zakaj pa se vendar trudijo, da bi
ranili suho mumijo ali prazno poslopje? Ali
je to vredno početja mož, ki posedujejo vseh
pet navedenih lastnosti? In vse to prizade-
vanje, raniti klerikalizem, je zastoj? Kajti,
če smo mi res klerikalci, kakor se nam vedno
od liberalne strani zatrjuje, potem moramo
reči, da smo zdravi kot ribe v vodi in da
nimamo nobene rane na sebi. Toda kaj za
to, saj imajo liberalci sedaj definicijo kleri-
kalizma. Poleg gori omenjenih petih pred-
nosti liberalcev moramo navesti torej še eno:
6. Liberalci so posestniki definicije klerika-
lizma. In to je tudi nekaj!

mešetarja mej režiserji večjih strank na levi in desni, bil je za dispozičijski zaklad račun, ki naj ga plačajo Slovenci. Že v odseku so vled tega vsi trije jugoslovanski zastopniki, Povše, Robič in Vuković, glasovali proti dispozičijskemu zakladu, ker vlada ni branila celjske postavke. Zadnji ponedeljek je še g. dr. Ferjančič jako toplo proti vladi branil celjsko gimnazijo. A včeraj sta pa dr. Ferjančič in Plančan v nasprotju z vsemi ostalimi slovenskimi poslanci glasovala za dispozičijski zaklad, kar je osupnilo vso zbornico ter vznevoljilo jugoslovanske poslance. Če smo z vlado zadovoljni, potem so vsi izbrani izrazi narodne užaljenosti in radikalne narodnosti prazne fraze ter vsi treskajoči govori o »zatiranem narodu« svitle pene. V tem slučaju vrzimo vsa kopja in ščite v kot in puške v koruzo, ker slavna vlada noč in dan čuje nad narodom slovenskim, da se mu niti las ne skrivi. Ali pa so celjska gimnazija, ljudska šola v Št. Jakobu na Koroškem le bruno v nemškem očesu in trn v nemškem mesu kakor trdijo Nemci. Potem tržaški Slovenci lahko zaprosijo šolo sv. Cirila in Metoda in je škoda za ves trud, ki ga imajo rodoljubi okoli »Edinosti«. V dež. in drž. zboru so katol.-nar. slovenske poslance vedno obirali kot »vladne mameluke«. Radovedni smo, kaj sedaj poroče slovenska javnost, kateri prepuščamo sodbo. Konečno le konstatujemo, da se gg. Gabrček in dr. Tavčar nista udeležila glasovanja. Ministerski predsednik dr. pl. Koerber je ves čas mej glasovanjem po imenih svinčnikom v imeniku zaznamoval in štel glasove »pro« in »contra«. Dasi je malo preje izjavil, da dispozičijski zaklad nima političnega značaja, vendar so zapisani v »višnjeve bukve« vsi trdovratneži, ki ne poljubujejo šibe.

Današnja seja

se je zopet pričela ob 10. uri. Soc.-dem. Rieger in tovariši so vložili nujni predlog, naj vlada v osmih dneh zbornici predloži preosnovno tiskovnega zakona. Predlagatelj našteva razne hibe in zlorabe tiskovnega zakona. Min. predsednik dr. pl. Koerber odgovarja, da vlada pripravlja nov zakon, a se ne more vezati na določen obrok. Nujen predlog je hitro sestavljen, a ne tako obširen zakon. Zbornica je nujnost odklonila in predlog pojde v omaro.

Nato je zbornica dovršila razpravo o prispevku k skupnim državnim troškom. V razpravi je poslanec Biankini obširno govoril o dualizmu in razmerju hrvaških dežel do države. Ti prispevki znašajo za tekoče leto 263.479.377 K, in sicer preostanki carine 96.435.100, za armado, vnanje in drž. fin. ministerstvo 162.211.525 in za vojake v Bosni in Hercegovini 4.832.752 K.

Se enkrat oratorij »Sveti Frančišek«.

V ponedeljek 24. febr. se je izvajal ta oratorij na Dunaju tretji pot; nezaslišano, da bi se na Dunaju kdaj bila ponovila kaka skladba kar dvakrat v enem tednu. Vzroka temu je iskati gotovo v umotvoru samem, deloma pa tudi v nastopu redovnika kot dirigenta v svetovnem mestu, v mestu, ki je glede glasbe najbolj kritično med vsemi evropskimi.

Tudi ta večer so bili razprodani vsi sedeži in dvorana je bila napolnjena z gosposdo najvišjih krogov. Bili so navzoči: Nadvojvoda Evgen s svojo materjo, častito gospo s snežno-belimi lasmi, Terezijo, potem pokroviteljica podvzetja, blaga nadvojvodinja Marija Jožefa, soproga nadvojvode Otona in več mladih vojvodinj; kardinal Gruša, vojni škof Belopotočky, stolni kanonik grof Lippe, mnogo duhovnikov in redovnikov itd.

Umetnik P. Hartmann, burno pozdravljen, je vodil oratorij z veliko sigurnostjo; ni čuda, saj je oratorij njegovo delo, dete njegovega duha, ki ga je stalo pol leta vstrajnega dela. Zbor je brojil 400 pevk in pevcev, ki so člani društva »Singakademie«, orkester 70 mož, sodelovali so štirje člani dvorne opere. Splošno je mnenje, da je bila ta izvršitev

Vsi skupni državni troški, katere je odobrila zadnja avstro-ogrska delegacija, pa znašajo 365,2 mil., od katerih plačajo Ogrje po novi kvoti 87,7 mil. Naglašati pa moramo, da se od skupnih troškov najprvo odštejejo dohodki carine. Ti dohodki se letos proračunavajo na 110,5 mil. kron; od te svote pa plača Avstrija sama 96,5, torej preostane za Ogrje le okroglih 14 mil., to je le 12,7%. V tem računu tiči velika krivica in škoda za Avstrijo.

Popoldne je zbornica pričela že peto nadrobno razpravo, in sicer o ministerstvu za notranje posle.

Vseh nadrobnih razprav je še 28, za katere so po dogovoru načelnikov določili 300 govornikov. Od teh jih dobi »Slovensko središče« 12, torej vsi člani niti po enkrat ne pridejo na vrsto.

Shod vinogradnikov.

Predvčeraj smo že kratko poročali o shodu kranjskih vinogradnikov, kateri se je vršil v »Mestnem Domu«. Ta shod nam je bil jako simpatičen iz več razlogov. Videli smo tu zbrane zastopnike strokovnega vinarstva. Ta shod se je torej vršil v smislu onih naših idej, katere smo že nešteto krat povdarjali v svojem listu, v smislu one reforme, katero je zagovarjal in priporočal naš katoliški shod. Strokovnjaki v vinarstvu so se postavili tu na stališče idej, katere mi proglašamo za edino rešilne za naše narodno gospodarstvo. Izrekla se je tu popolnoma protiliberalna ljudska ideja, da mora država opustiti načelo, da se ona ne sme mešati v notranje razmerje in bojevanje gospodarstva. Strokovnjaki v vinarstvu so se postavili na stališče, da mora država v smislu občne pravice, četudi nima pri tem na razpolago zdaj še določenega para-grafa, skrbeti zato, da vzdigne iz zapuščenosti in zatiranosti po gospodarskem razvoju težee ljudstvo. Naglašali so strokovnjaki idejo zadržništva, in sicer v najdoločnejši obliki, opirajoči se na svoje lastne izkušnje v obupnem boju, ki ga pije naše ljudstvo na gospodarskem polju. Pri tem shodu smo sicer še marsikoga pogrešali, ki bi se moral potegovati za ljudstvo. Nekako poniževalno se nam je tudi zdelo, da je moral impulz k temu shodu priti z Dunaja — a vendar smo za enkrat zadovoljni, da se je naredil vsaj začetni poizkus, da se v praksi doseže nekaj tega, kar smo mi že davno zahtevali kot potrebno za razvoj našega narodnega gospodarstva. V sledečih vsticah povemo kratek površen pregled raznih misli, ki so se izrazile na predvčerajšnjem shodu zaupnikov iz vrst naših vinogradnikov. Posebno pohvalno moramo omeniti pri tem, da so se zlasti naši dolenski veščaki zbrali v precejšnjem številu. Še celo iz Bele krajine, katera je v prometnem oziru tako zanemarjena, so

vkjub velikim težkočam prišli naši vinogradniki, da tu izjavijo svoje opravičene želje in zahteve. Samo to se je možem iz ljudstva čudno zdelo, da je gospoda z njimi govorila toliko nemško.

Vinska klavzula.

G. vodja Dolenc je poročal o vinski klavzuli. Dne 27. avg. 1892. se je sprejela ta glasovita »klavzula«, ki znižuje carino italijanskim vinom. Prej se je plačevalo od vsake 100 kilogr. italijanskega vina po 40 K carine, zdaj pa samo 6 K 40 v. Vzroki, zakaj je sprejela ta določba, so bili sledeči: Vlada se je bala, da trtna uš ne uniči vseh vinogradov in da bi tako ne začelo primanjkovati vina še za domačo rabo. Bali so se tudi, da bi cena domačemu vinu preveč ne poskočila. Poglavitni razlog je bil pa carinsko-političen. Naša država izvaž v Italijo mnogo stavbnega lesa, železnine, piva itd. Da se dosežejo za te izdelke ugodne carinske razmere, pripustila je naša država italijanska vina.

Zdaj je pa italijansko vino začelo izpodrivati naš domači pridelek. Morska tržišča so polna uvoženega vina. Tega pač ni treba, ker naša produkcija je vendar še toliko, da zadostuje za domači konsum. Glavni dobiček ima pa od tega vinsko veletrštvo. Vina v Italiji so silno po ceni. Prevoznina je nizka, in ker je zdaj nizka še carina, lahko pod najugodnejšimi pogoji spravljajo italijansko vino k nam, ter ga mešajo z domačim pridelkom in pod raznimi imeni spravljajo v trgovino.

Resolucija proti vinski klavzuli je bila sprejeta.

Nov zakon v varstvo vinogradnikom.

G. Skalický naglašal, kako pivo izpodriva vino. Krčmar rajši toči pivo, kakor vino, ker ima pri vinu velike težave. Težko ga je kupiti, treba ga iti daleč iskati, manipulacija z njim je težavna, vino ima razne bolezni itd. Najbolj pa ovira to, da se konsument ne zanaša več na pristnost pijače. Pred vsem je treba torej zvišati kredit v inu. In to se ne more zgoditi brez novega strogega zakona.

Sedanji zakon iz l. 1880. pozna po-narajena in polovina. Postava dovoljuje prodajati polovino in tudi umetna vina, ako niso zdravju škodljiva. Treba je pa zato obrtne koncesije. Zdaj pa vidimo, da nihče nima obrtne koncesije za izdelovanje umetnih vin, in vendar jih je vse polno. Ta postava torej ne zadostuje.

Novi zakon v varstvo vinarstva bi moral obsegati vsekako sledeče določbe:

1. Pod imenom vina bi se smele prodajati in točiti le take alkoholične pijače, ki so nastale po alkoholičnem vrenju iz svežega grozdja.

2. Primesi se morajo natančno določiti, katere ne izpremene bistva naravnemu vinu: sveže grozdje, grozdna brozga, droži, mošt, tanin, gelatina, arzenika prosto žveplo itd.

Če se kaj drugega primesi, ne sme se do-tična pijača več prodajati kot vino. Le take operacije naj bodo dovoljene, ki vina ne izpremene, ampak ga narede le bolj trajnega.

3. Tudi petjot bi se ne smel spraviti več v promet. Smel bi ga pa pač posestnik pridelovati za domačo rabo. Temu se naj-bolj upirajo Tirolci, kateri bi izgubili šest milijonov K na leto, če bi se jim ustavilo petjotiziranje.

4. Dovoljeno bi pa moralo biti pride-lovati druge pijače, na primer medice, sadni mošt, peneca vina, zdravilne pijače itd. A prodajati se ne smejo pod imenom vina.

5. V vinskem prometu mora se ozna-čiti kraj, iz katerega je vino, ne pa kako-vost. Smel bi se torej kot dolencje proda-jati samo resnični dolencje. Prepovedana bi pa morala biti reklamna označitev kakovosti, n. pr. »Najboljši pristni dolencje« itd. Kakor hitro je pa vino cepljeno iz dveh vrst, sme se mu dati kako izmišljeno ime. Gotove vrste grozdja in vina imajo seveda svoja imena, in ta ostanejo, a se mora paziti, da se pod tistim imenom vedno tista vrsta prodaja.

6. Nadziranje bodi strogo. Zato je treba posebnih kontrolnih organov, ki morajo iz-vrševati revizijo in preizkušnje v gostilniških prostorih in kletih.

7. V zaprtih mestih je pa treba zaloge vina natanko popisovati in v evidenci imeti. Zdaj je vino popolnoma izven nadzorstva, ko je spravljeno v klet. Lastnik ga tam pomnožuje in »popravljaj«, kakor hoče.

Tudi resolucija, zahtevajoča v tem smislu izdelan trgovski zakon, se je sprejela.

Trgatveni red.

G. Gombáč je poročal o potrebi tr-gatvenega reda. Pri nas se pokaže po na-vadi, da ljudje prezgodaj trgajo grozdje. Zato grozdje ne dozoreva, nima sladkorja in odtod slabo vino. Drugod imajo jako ostre naredbe, katere branijo ljudem trgati slabo nezrelo grozdje, ker se s tem škoduje kreditu vsega ondotnega vinstva. Jako strog red je v renskih pokrajinah. Tam v gotovem času branijo orožniki vstop v vinograd vsem, ki nimajo v njem nič opraviti. Cuvaji pazijo, da ostane grozdje na trti do pravega trenutka.

Trgatveni red smo imeli na Kranjskem že pred 60 leti (od l. 1832.) Dež. zbor-ga je obnovil l. 1860. in l. 1874. je prišla z Vipavskega prošnja, da se naj še enkrat ponovi, kar je dež. zbor storil l. 1875. Zdaj se je pa zopet opustil. Razmere nas pa si-lijo, da v interesu kranjskega vinogradništva zahtevamo zopet trgatveni red.

Za celo deželo se tak red ne sme iz-dati čisto enak, ker v različnih krajih raz-lično zori grozdje. Mi imamo dva vinorodna pasova: dolenskega in vipavskega, in še v teh imajo razni kraji zelo različne klima-tične posebnosti. Zato bi bilo dobro, če bi se po okrajnih glavarstvih in v dogovoru z

učit naši tenoristi one diskretnosti, katera se ne sili v ospredje, a vendar najbolj dopada. Basist g. F r a u s c h e r je istotako umetno spolnil svojo nalogo, ki sicer ni tako sijajna nego druge.

P. Hartmann je žel veliko priznanje od strani občinstva in prejel k sklepu od Singakademie — je velikansk laborov venec, solisti manjše vence. Nadvojvoda Evgen je pozval P. Hartmanna k sebi in mu laskavo čestital ter izrazil, da sta mu najbolj dopadla fuga in kanon. Kardinal Gruša se je podal iz lože k umetniku in izrazil svoje veselje nad kra-snim delom.

O oratoriju so pisali dunajski časniki jako različno in čule so se razne sodbe. Kdor hoče prav umeti ta oratorij, mora imeti zaumen za religiozno snov, t. j. srce, ki ima smisel za kaj višjega, božjega. Kakor svet dandanes težko umé ljubezen do rado-voljnega ubožstva, zatajevanje samega sebe, tako je moderno nadahnjenim ljudem težkooglobiti se v to skladbo, ki se radovoljno o d p o v é vnanjemu blesku, modernim sred-stvom bliščeče instrumentacije in išče duha prevzeti z notranjo vrednostjo glasbe in du-hovite vsebine. Najlepše jo opiše Hanslick, prvi kritik, v dunajski »Neue Freie Presse«: P. Hartmannovo delo teče povse jednostavno, prav nič ne spominja na svetne skladatelje in ne za en las ne prestopi cerkvene dostoj-

nosti. Hartmann izraža priprosto, kar mu je na srcu; ne zajema pri drugih skladateljih in se ne vpenja višje, kakor je vzrasel. Kakor Händel, tako Hartmann ne želi kratko-časiti, marveč b o l j š a t i. Lepo so vojeni glasovi, vsakemu je odkazana primerna pot. Instrumentacija je prozorna, jasna in lepo doneča, ne da bi skušala dopasti z nadlež-nimi soli. Glasbeni stavek je čist, doneč in neprisljen, jasen celo v polifoniji in v fugi-ranih stavkih. Delo je simpatično, častito, manj za koncert, kot za cerkev, manj za muzika, kot za p o b o ž n e. Hanslick meni, da sme P. Hartmann postaviti pod svojo po-dobo besede Redwitz-ove:

Am Kreuze hängt mein Saitenspiel,
Den Herrn zu preisen ist mein Ziel.

O vrednosti oratorija še en glas. Neki žid, ki se je tudi vdeležil oratorija, je iz-javil, da je delo naredilo nanj velik vtis. »Toda«, pravi, »še enkrat ne bi šel, sicer moram postati katoličan«.

Zdaj, menim, bode vsem čitateljem jasno, kaj je Hartmannov oratorij in kaj namerava. Je v resnici misijonsko delo, s katerim skuša Hartmann oblažiti srca in jih dvigniti k višjim idealom. Bilo je providencijsko, da se je umotvor ravno zdaj predstavljal na Dunaju, ko je protiverski tisk radi enega malovred-nega duhovnika blatil vesoljno svečenstvo, svetno in redovno, in zdi se mi, da je do-

občinami določilo za vsak kraj, kdaj se začne trgati.

Vinogradniki se sicer boje tega reda, ker imajo strah pred uimami. Če toča pobije grozdje, ker ga ne smejo potrgati, pade nevolja zaradi nesreče na onega, ki je dal tako naredbo. A g. Gombač misli, da se da pomagati s streljanjem proti toči. Resolucija za trgatveni red se sprejme.

Za vinarske zadrage.

G. Rohrmann je govoril jako gorko za vinarske zadrage, ki bi pospeševale vinsko trgovino ter šle kupcem na roko; kakor v planinskih krajih uspešno poslujejo mlekarne zadrage, tako bi morale v vinskih krajih trgovino posredovati vinarske zadrage.

G. Rohrmann jih je razdelil na dve vrsti: v produktivne in v prodajalne zadrage. Produktivne zadrage so boljše a za nas niso pripravne, ker vgrajajo bolj v krajih z razvitim in na visoki stopinji stoječim vinogradništvom, kjer se prideljuje dobro in po kakovosti precej enako vino iz enakih trt. Pri nas bi bile bolj prodajalne zadrage, ki bi posredovale solidno vinsko trgovino. V Novem mestu je osnovana zdaj prodajalna zadruga, katera bo pa postala produktivna, ako se razvije.

Take zadrage bi bile neobhodno potrebne za Vipavsko in za Belokranjino. Kranjske vinarske zadrage bi morale imeti svojo centralo v Ljubljani. Tu bi bila osrednja klet z vinsko poskuševalnico. Taka organizacija bi zboljšala vinarstvo po deželi in postavila naša vina na svetovni trg. Denar zato bi se dobil po deležih in posojilih. Ker pa ni pričakovati od revnega ljudstva dovolj deležev, in ker tudi denarni zavodi ne bodo riskirali velikih posojil, zato je dolžnost vlade in dežele, da pomagata ustanoviti tako združeno organizacijo z brezobrestnim ali vsaj nizkoobrestnim posojilom.

Govornik je stavil v tem smislu predlog, ki je bil sprejet. Čudno je bilo videti nekatere zagrizene sovražnike zadrug, ki so se po čitanju »Slov. Naroda« navadili, da se jim vselej žolč vzdigne, kadar slišijo besedo »zadruga«. G. Rohrmann je govoril to, kar mi že leta in leta priporočamo. Nekateri liberalci so na tistem godrnjali, a ko je prišlo do glasovanja, so glasovali vsi za resolucijo. Želimo, da se izvrši!

* * *

O drugih sklepih smo že v četrtek poročali. Da bodi kuhanje žganja iz tropin davka prosto, je pač dober predlog, v katerega uresničenje imamo pa malo nade. Tudi g. Bajuk je prav storil, da je višjo gospodo opozoril na želje Belokranjcev glede železnice. Kaj pomaga dobra trta, če se pa ne da v denar spraviti!

sežen namen, pokazati namreč svetu, da se tudi dandanes, kakor nikdar, v redovih goji učenost in umetnost in da redovi nikakor niso zoper pravi napredek.

Da si čitatelji predstavijo velikanski aparat, s katerim se je izvajalo to delo, omenim, da je vsaka predstava stala do 3000 gld. Založniku Rikordiju je bilo plačati za vsak večer 200 gld., solistom vsakemu po 250 gld. za večer. Vso stvar je prevzela firma Rosé, čisti dobiček gre v korist trem dobrodušnim zavodom na Dunaju in bode gotovo znesel do 20.000 gld.

Omenil sem P. Hartmannu, da imamo v Ljubljani izvršten glasbeni zavod, ki se bode skoraj gotovo prihodnjo zimo lotil oratorija »Sv. Frančišek«. P. Hartmann je odgovoril, da biga to zelo veselilo, in če mu bode le količkaj mogoče, rad bi prišel sam v Ljubljano in bode vodil predstave. Bodi tedaj stvar priporočena slavemu vodstvu »Glasb. Matic«, da bode Ljubljana prva za Dunajem, ki se bo lotila tega lepega umotvora. Glasba ni težka za moč, »Glasb. Matic«, ki je pokazala že dostikrat, da je kos še mnogo težjim nalogam, in troški v Ljubljani ne bodo tako veliki, da bi jih ne smogli, zlasti če se zanimajo za stvar vsi prijatelji lepe glasbe.

Na Dunaju, 26. febr. 1902.

P. H. Sattner.

Sklepamo svoje poročilo z željo, naj bi se taki shodi vršili večkrat, in sicer po eden na leto na Dolenjskem in po eden na Vipavskem. S tem bi se najbolje služilo našemu vinarstvu.

Nadrobna razprava o budgetu.

Vsled vladnega pritiska, da se čimprej, vsekako pa do velikonočnih počitnic, završi razprava o državnem proračunu, se je moralo tudi pri nadrobni razpravi čim najbolj omejiti število govornikov. Pri posvetovanju klubovih načelnikov se je sprejel predlog posl. Baernreitherja, po katerem dobi besedo samo 300 govornikov. Od teh so jih prisodili »Slovanskemu središču« 12, kršč. soc. 18, nemški kmečki zvezi 2, nemškim liberalcem 24, konserv. veleposestvu 9, slovan. hrvatskemu klubu 9, sloven. liberalcem 5, češkemu agrarcem 7, Mladočehom 29, Poljakom 48, moravski srednji stranki 2, češkimi radikalci 7, Rumunom 4, Rusinom 5, katoliškemu centru 21, soc. dem. 10, Italijanom 18, nemški ljudski stranki 36, liberalnemu veleposestvu 16 in divjakom 14 govorniških mest. Vsaka stranka ima torej približno polovico toliko govornikov, kakor šteje članov.

Minister Vuković o obisku v Belemgradu.

Tako malo zadovoljen se menda ni vračal noben državnik s kakega uradnega obiska, kakor črnogorski vojvoda in zunanji minister Gavro Vuković. Mož se je na povratku v domovino mudil večer v Zagrebu ter ondi pripovedoval svojim prijateljem ravnokar prestane neprijetnosti v Belemgradu. Vsprejem in občevanje je bilo izredno mrzlo. O zaroki princa Mirkota s hčerjo Konstantinovičevno ne mara nihče nič elišati. O važnejših političnih zadevah ni mogel Vuković govoriti niti s kraljem niti z ministrom Vučićem. Še celo ruski poslanik Čarikow se je izogibal intimnejim (posojilo?) in resnejim (napoved vojske?) vprašanjem. Kralj mu je podelil veliki križ najmanjšega srbskega reda. S tem ga je baje naravnost užalil. Pri njegovem odhodu iz Belegrada 24. t. m. se je poslovil od njega samo minister Vučić in nekaj njegovih prijateljev izza dijaških let. Vse je bilo mrzlo napram zastopniku Črnogore, in posebno pa belgrajsko časopisje.

Mažarska vlada za pročiščenjsko gibanje.

V tiskarni katoliškega tiskovnega društva v Sopronju, kjer se tiska tudi »Pressb. Tagblatt«, je oblastvo pred kratkim konfiriralo nemško brošuro z naslovom: »Zakaj ne bom protestant?« V tej brošuri se zavračajo razne protestantske prusaške laži in katoliško prebivalstvo pozivlja, naj se zvesto oklepa Rima. Založništvo je začudeno povprašalo na merodajnem mestu po povzročitelju te konfiskacije ter dobilo odgovor, da se je zgodilo to na zahtevo avstrijskih oblastev. Pri nadaljnjih poizvedovanjih se je pa pokazalo, da se to ne ujema z istino, in da so izvedla konfiskacijo na lastno roko ogrska oblastva. Ogrskim državnim pravnikom se torej zdi potrebno ščititi pruske in avstrijske pročiščenjence.

Sloga med laškimi katoličani.

Tisti voditelji krščanske demokracije na Laškem, ki so še imeli proti statutu »Opera dei congressi« pomisleke, so se akciji tega osrednjega odbora pridružili. Sv. očetu se je to sporočilo brzojavnim putem, na kar je sv. oče takoj sporočil svoje veselje nad tem korakom in se je izjavil, da želi navdušenega napredovanja krščanske demokratskega gibanja.

Pruski princ Henrik o časnistvu.

Pruski princ Henrik, brat nemškega cesarja, se mudi, kot znano, sedaj na ameriških tleh. Gostoljubni Amerikanci mu pri vsaki priliki prirejajo obede, akoravno je, kakor ve poročati neki nemški šaljivec, njegova soproga sporočila newjorškim damam, naj se oni tisoči dolarjev porabijo raje v dobrodelne namene. Bala se je menda, da se sprog ne preobje.

En tak obed so mu priredili tudi newjorški časnikarji. (Za naše razmere gotovo nepojmljiva stvar.) Na tem obedu je imel princ Henrik daljši govor o pomenu časnistva. Rekel je med drugim: Brez dvoma je dandanes časopisje faktor, če ne velesila, katere nikakor ne smemo prezirati. Primerjal bi časopisje s podmorskimi minami, ki se v mnogih slučajih razpočijo tam, kjer se to najmanj pričakuje. Cesar Viljem mi je rekel pred odhodom: »Sestal se boš z mnogimi časnikarji. Želim torej, da se vedno spominjaš, da zavzemajo časnikarji severoameriških združenih držav isto mesto, kakor moji generali.« Koncem svoje napitnice je povedal princ časnikarjem, da se sme Amerika vedno zaupno obračati preko oceana v Nemčijo.

Načrt makedonskega odbora.

Pred nedavnim se je vršil drugi redni kongres makedonskega odbora, ali, kakor se sedaj nazivlja, makedono-ondrinjska organizacija, na katerem je bil sprejet naslednji podroben program:

1. Iz obstoječih vilajetov Solun, Monastir in Ueskub se osnuje en sam vilajet s sedežem v Solunu.
2. Za valija se mora za dobo petih let imenovati mož, ki more dati vse garancije za pravično upravo ter pripada narodnosti, ki je v vilajetu v večini.
3. Njemu v pomoč si izvoli prebivalstvo vilajetsko sobranje; pri tem se pa morajo strogo upoštevati pravice manjšin.
4. Vsemu prebivalstvu se mora zagotoviti popolna enakopravnost ter popolna tiskovna svoboda. Uradniki morajo pripadati oni narodnosti, ki je v dotičnem kraju v večini. Višje uradnike imenuje na predlog valija sultan, nižje imenuje vali sam.
5. Kot uradni jezik se proglasi oni jezik, ki ga govori večina prebivalstva v posamnih okrajih. Administrativni zastopi smejo potem sami določiti uradni jezik.
6. Šolske zadeve krščanskih narodnosti spadajo izključno v kompetenco dotičnih šolskih organizacij.
7. Za vzdrževanje javnega reda se ustanovi orožništvo, ki je podrejeno neposredno valiju. Orožništvo mora pripadati narodnosti dotičnega okraja in ne sme njegovo število prekoračiti 1 odstotka moškega prebivalstva v okraju. Višje častnike imenuje sultan, ostale vali sam.
8. Proračun in davke določa sobranje. 25 odstotkov dohodkov pripada državnim blagajni, ostala svota se porabi za potrebe vilajeta.
9. Ob enem z valijem se imenuje posebna komisija iz raznih narodnosti po njih razmerju, ki pod valijevim predsedstvom izvršuje navedene reforme.
10. Zahteva se popolna amnestija za politične prestopke.

V dopolnilo tega programa se je izdala še izjava glede mej novega vilajeta in ki navaja dotične določbe raznih pogodb. Mej drugimi se citira berlinska pogodba. To je v bistvu program prejšnjega in tudi sedanjega makedonskega odbora.

O bursko-angleški vojski.

Neki berlinski list ve poročati iz zanesljivega vira, da so posamni bureki od delki razprostrti po vsej kapski koloniji, Oranju in Transvalu ter so povsodi kos angleškim četam. V decembru in januarju je bilo skupno nad 600 večjih in manjših bojev. Anglija s svojimi sedanjimi vojaškimi sredstvi nikakor ne bode porazila Burov. Le dva načina sta, ki bi mogla zlomiti bursko premoč; prvo bi bilo, ko bi Angleži i nadalje dobivali konje iz vseh mogočih delov sveta, in pa izključevanje zdravnikov od burskih taborišč. Če bodo velesile še dalje mirno gledale, da se bodo kratile Burom najprimitivnejše pravice mejnarnega prava, potem bi pač ne bilo čudno, ko bi konečno oslabela burska moč. Ko bi se v tem oziru ne odpomoglo Burom, pride vprašanje o konjih še le v drugi vrsti v poštev.

V nemškem državnem zboru se je govorilo tudi o posredovanju evropskih velesil. Posamni govorniki so naglašali, da je armota za Nemčijo, da ne more dobiti nobene velesile, s katero bi nastopila nasproti Angliji ter jo prisilila, da prične mirovna pogajanja.

Iz brzojavk.

Nadvojvoda Fran Ferdinand s soprogo sta včeraj odpotovala iz Benedk v Neapolj — Nemška carinska predloga pokopana. Splošno se sodi, da bo pruska vlada umaknila znani carinski tarif, ker nima prav nobene nade, da bi v plenu nu zavrgli kompromis, ki ga je sprejela večina v komisiji. Na razpust parlamenta se ne more računati, ker bi se morala vlada opirati celo na soc. demokrate. — Učaljen poslanec. Mladočeški deželni poslanec profesor Hrasky je odločil mandat, ker ni imenovan v komisijo za vodne ceste kot član, marveč je samo namestnik. Izvolilo ga je mesto Pardubice. — Budjejeviški častni meščani. »Bohemia« ve poročati, da je višja instanca zavrnila rekurz proti imenovanju ogromnega števila častnih meščanov. Vendar so pa izbrsali iz liste vse državne uradnike in v Budjejevici nepristojne osebe, katerih ni ravno malo. — Imunitetni odsek poslanske zbornice je bil včeraj vendar sklepčen. Ugodilo se je zahtevam raznih sodišč. — Konferenca radi sladkorja bo bržkone danes zaključena z zmago Angležev. Premije se odpravijo s 1. sept. 1903, uvozna carina na sladkor se pa z istim dnem zniža na 6 frankov. — Demisija grškega pravosodnega ministra. Minister Topanis je podal ostavko, da se bo mogel bitis polkovnikom Kumundurofom — Deficit Francije. Primanjkljaj v francoskem proračunu znaša 175 milijonov. — Nemški prestolonaslednik spomladi obišče Italijo — V Španiji se mnogo delavcev še vedno brani delati, dokler ne izpuste zaprtih delavcev. Vlada je poizvedela, da se delavstvo tajno pripravlja na generalno stavko. V Madridejosu je množica naskočila državni urad in zažgala uradne spise.

Dopisi.

Iz Idrije, 25. febr. Kako so napadali pred par leti liberalci može, ki so snovali krščansko gospodarsko društvo! Pa kakor vedno, kar liberalci napadajo, še nikdar ni bilo slabo. Nenavadno lepo pa se razvija pri nas še posebno krščansko gospodarsko društvo. Z malim smo začeli, ob sklepu leta 1901 pa je štelо društvo že 319 članov s 372 deleži. V preteklem letu je pristopilo 119 združnikov, odstopilo pa 5. Denarni promet je znašal skupno 133.064 K. Čistega dobička je bilo 4385 K 71 h. Po sklepu občnega zbora zadnje nedelje se pridene k rezervnemu zakladu 915 K 54 h, deležem se dajo 5% obresti v znesku 424 K 62 h, 3045 K 55 h pa se razdeli kot 5% dividenda združnikom. Trgovec Šepetavec pa si drzne vkljub temu poslati inserat v »Jednakopravnost« (katere se pa radi strahovite praznote liberalci sami sramujejo), v katerem obljubuje 4% popusta, ako kdo kupi za 100 K oblačilnega blaga, ter v tem inseratu trdi, da noben konsum ne daje tolike dividende! Gospodje, še enkrat k računskemu stroju v prvem razredu, da boste videli, ali je 4 več ali 5. — Tudi letos marljivo pristopajo naši delavci krščanskemu gospodarskemu društvu.

Iz Dupelja, 25. febr. Tukaj se je obhajal sv. misijon od 16. do 24. febr. Vodila sta ga velečastita gospoda lazarista Urb. Nežmah in Alojz. Nastran, iz družbe sv. Vinc. Pavla iz Ljubljane z vso spretnostjo, vneemo in navdušenostjo. S temi skromnimi vrsticami izreka gg. misijonarjema v imenu hvaležnih župljanov najpristnejšo zahvalo župnik J. Š.

Iz Trbovelj 18. febr. Odgovor »Slovanskemu Narodu« glede obdinskih volitev. Dne 28. dec. 1901 je sklical g. Ferdinand Roš shod zastran prihodnjih obč. volitev, k temu posvetovalnemu shodu je povabil tudi g. župnika. Ta shod je bil napovedan za soboto. Ker je imel g. župnik pogreb rajne gospe učiteljice Pauline Armič in ker je imel s strankami opraviti cel dan, naznanil je zato pravočasno g. sklicatelju, da se zavoljo službenih opravil ne more, dasi bi se zelo rad, udeležiti tega posvetovanja. To je odgovor »Sl. Nar.«, ki piše, da so se vsi odzvali povabilu, samo župnik ne.

K shodu so bili povabljeni zastopniki industrije, trgovine in učiteljstva, samo kmetje prav za prav niso bili zastopani. To je seveda moralo kmete razburiti, in zato so postavili lastne kandidate. Sami od sebe so postavili g. župnika za kandidata in hoteli so tudi nekaj odličnih kmetov spraviti v obč. zastop. A dosti upanja do zmage že od začetka ni bilo, ker so se prepozno odločili k temu koraku in ker se zato niso mogli organizirati.

Iz tega poročila se lahko razvidi, kako je dopisnik iz Trbovelj lagal v »Slov. Nar.«, ki je poročal, da je začel župnik s svojima kaplanoma kar na svojo roko agitirati za nov obč. odbor.

Dalje poroča »Narod«, da duhovniki ne marajo ravno sedanjega župana, za katerega so se svojedobno sami potegovali. Koliko je na tem resnice, svedoči to, da je g. župnik volil tudi g. F. Roša, kateremu daje svoj glas, odkar se udeležuje obč. volitev, in to zato, ker ga spoštuje, kakor delavnega in poštenega moža. Dokler je bil ud občinskega zastopa, tudi ni nikoli pritiskal na g. F. Roša, ker ni imel osebnih interesov.

Glavni trud župnikov je pa bil, spraviti šolo na postavno podlago. Zakon veleva, da je lahko drugi deželni jezik pač predmet v ljudskih šolah, a ne pa učni jezik. V Trbovljah je od 1600—1800 šolskih otrok komaj 20—30 nemških otrok in vendar je nemški jezik v višjih razredih v nekaterih predmetih učni jezik. Nemščina se začne učiti že v prvem razredu! To je, kar vsacega pravicoljubnega človeka boli, posebno pa župnika, ki želi, da bi bili njegovi farani omikani, a sedanje šolske razmere pa omiko zadržujejo.

Drugo, kar bi župnik rad dosegel je, da bi zidal novo farno cerkev s pomočjo občine. Po izjavi strokovnjakov je v farni cerkvi prostora za 400—500 oseb, a prostora bi moralo biti za 2000—2500 obiskovalcev. Zato ne bo nihče župniku zameril, da nabira za novo cerkev že sedem let in da išče podpore pred vsem tudi pri občini, ki se šteje med premožne in ki bi lahko darovala v nekaterih letih 30.000 gld.

Osebnih drugih namenov, katere bi hotel po g. obč. predstojniku doseči, g. župnik nima. Obč. volitev se je takrat sploh mislil vzdržati, in se jih je vdeležil le na prigovarjanje nekaterih.

Očitnja »Narodova« glede dopisovanja v »Südsteier. Presse« so neumestna, ker ni župnik s temi dopisi v nobeni zvezi. V Trbovljah se je raztrosila tudi laž, da je trbovlska duhovščina poslala v »Domovino« dva dopisa, naperjena proti gosp. županu F. Rošu in proti okr. šolsk. nadzorniku g. V.; temu očitno oporekamo, ker tukajšnja duhovščina načeloma ne pošilja nikakih dopisov v »Domovino«. Župnik živi v edinosti z vsemi svojimi farani in kar danes ne more doseči, upa, da bo do pozneje v soglasju s svojimi farani.

Izpred sodišča.

Napad na slovenske gostilne. Sredi meseca septembra je »Slovenec« obširno poročal pod naslovom »v znamenju kamenja in krvi« žalosten dogodek na praznik Marijinega Imena dne 15. septembra m. l., namreč o pretepu, katerega so provzročili »možje napredka«. Praznovala je namreč nemška požarna bramba v Malivasi na Korškem svojo ustanovitev. Prišlo je do pretepa med nemškimi in slovenskimi gostilničarji, ne da bi bili dali temu povod Slovenci, ki so bili mirno skupaj zbrani, a prišli so jih izzivati nemški hajlovi; začelo je leteti kamenje sem ter tja. Vsa stvar je prišla pred sodnijo; Nemci so napeli vse svoje moči, da bi spravili Slovence kot provzročitelje pretepa v luknjo. Celovške »Freie Stimmen« so se že veselile z drugimi časniki vred, da se bo doseglo zopet enkrat mastiti s kakim srdapolnim člankom zoper Slovence; a prišlo je drugače. Dne 26. februarja t. l. se je vršila v Dobrlivasi v tej zadevi pod gosposdom adjunktom Em. Wudich obravnava, pri kateri so bili med drugimi oproščeni našinci gg. Ferdo Krajger, načelnik slovenske požarne brambe, France Cebul, občinski tajnik, in št. Vrtnik, ki je bil s kamenjem težko ranjen, a nasprotniki so razumeli ga spraviti na zatožno klopi. Nič ni pomagala trditev, da so bili Nemci trezni in mirni ter da niso metali kamenja; bilo jih je vendar sedem obsojenih v 48 ur zopora, oziroma 10 K globe. Omikanci, ki so obsuli načelnika slovenskih gostilničarjev s psovkami, so bili obsojeni v 24 ur zopora ali pa 10 kron globe. Od naših so bili štirje obsojeni, ker so seveda kamenje vračali Nemcem.

Kamniški policajt. Kamničani so pošteni ljudje. Ako bi ne bili, bilo bi lahko časih pol Kamnika okradenega, kajti obadva kamniška policajta sta čisto pred dežel. sodiščem v Ljubljani, kjer se potegujeta za razlago svoje časti. Včeraj je bil pred sodiščem zopet stražnik Fric, ki je nastopal proti tesarju Francu Dolencu iz Mekinj. Franc Dolenc ni hotel v Starovaškovi gostilni v Kamniku plačati pol litra vina in je bil končno od Frica aretiran. Dolenc je policaju stopil na noge in se z njim ruval. Pri prvi obravnavi se je Dolenc izgovarjal, da ima časih »zmešano pamet«, včeraj pa tega niti ni mogla potrditi lastna njegova žena, pač pa je rekla, da je njen mož »le časih trezen«. Da bi bolj zmešano izgledal, se je Dolenc včeraj pošteno napil in je majajoč se nastopil pred sodiščem, ki je ob tej priliki poskušil stražnika Frica spoznavanje

ljudi. Na vprašanje, kak je danes Dolenc, dejal je Fric, da je Dolenc popolnoma trezen. Fric je nato obširno pripovedoval, kako delajo v Kamniku s pijanci, ki nočejo plačati in razbijajo. Aretirajo jih, peljejo na rotovž, ondaj jim preiščejo žepa in ako dotični plačajo zapito vino in razbite kozarce, jih izpuste. Dolenc je »pisoval s strašnimi barvami Fricovo ravnanje in je naposled dejal sodišču: »To morejo sami prevdariti, še mrvljava se brani, če jo kdo hoče umoriti«. Da Dolenc ne bo prišel zopet tako hitro s stražnikom Fricem v dotiko, mu je sodišče prisodilo — dva meseca težke ječe. »Gospod«, dejal je Dolenc sodniku, »naj si nekaj zapišejo. Dvakrat sem bil po nedolžnem zaprt, zdaj bom pa v tretje. To naj si zapišejo!« In zginil je skozi vrata.

Ustreljen v gostilni. Dne 22. dec. sta si gostilničar Anton Jereb v Trebeljevem in Jožef Klovár ogledavala nabasan samokres, katerega je Jereb pustil nek znanec »za špeh in za špirit«. Revolver se je sprožil in krogla je Klovárja zadela tako, da je Klovár vsled poškodbe umrl. Jereb je bil radi tega včeraj pred dež. sodiščem obsojen na šest tednov ostrga zopora in Klovárjevemu očetu bo moral plačati 60 kron za pogreb. Kar oče zahteva za sina, bo oče moral utemeljiti pred sodiščem v Litiji.

Fant, saj se nič ne muči, ni treba tako hiteti tepsti! dejal je Janez Rozolnik kmečkemu fantu Janezu Knezu, ko ga je 26. dec. po noči pri Bukovici z silno hitrostjo tepel s kamnom, zavitim v ruto, po glavi. Rozolnik se je Knezu zameril, ker mu je rekel, naj gre spat, ko se je hotel Knez tepsti s fanti. Rozolnik pravi, da je Kneza spoznal, Knez pa pravi, da to ni mogoče in da je bil pretepecel kdo drugi, »saj je po noči vsaka krava črna«. Ko se je dokazalo, da je res Knez obdelaval Rozolnikovo glavo, je bil Knez obsojen v dvamesečno težko ječo.

Prilarna sosedja. Andrej Barle v Lahovčah se je stebel radi tolarja s kmečkim fantom Ant. Štuparjem, na kar ga je Štupar z nožem težko ranil. Mladi nečak pravi, da je Barle Štuparja tako tepel, da so mati mislili, da ga trije tepo. Štupar je dobil 4 mesece težke ječe.

Tedenski koledar.

Nedelja, 2. marca: 3. postna, Simplicij p.; evang.: Jezus izžene hudobnega duha iz mutca. Luk. 11. — Ponedeljek, 3. marca: Agapida d. m. — Torek, 4. marca: Kazimir sp. — Sreda, 5. marca: Friderik spozn. — Četrtek, 6. marca: Fridolin sp. — Petek, 7. marca: Tomaž Akv. cerkv. uč., sv. 5 ran Gospodovih. — Sobota, 8. marca: Janez od Boga sp. — Solnce izide 5. marca ob 6. uri 35 min., zaide pa ob 5. uri 49 m. — Lunin spremenil: Zadnji krajec 2. marca ob 11. uri 37 minut dopoldne. — Musica sacra v nedeljo, 2. marca: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Koralna maša brez orgelj, graduale in tractus »Exsurge, Domine!« zl. Anton Foerster, ofertorij »Iustitiae Domini« zl. dr. Franc Witt; po povzdigovanju »O salutaris hostia« zl. opat Vogler. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Cecilijino mašo v D dur zložil A. Foerster, graduale in tractus »Exsurge Domine« zl. Ant. Foerster, ofertorij »Iustitiae Domini« zl. Fr. Schöpf. Vse vokalno.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. marca.

Osebnost. V liberalni stranki je veliko veselje, da je g. dr. Ferjančič postal višji sodni svetnik.

Politična vest. Hrvaški in slovenski poslanci na Dunaju so ogorčeni, da sta poslanca g. c. kr. višji sodni svetnik dr. Ferjančič in g. c. kr. notar Plantan vključ vsem prošnjam, naj bosta z ostalimi jugoslovanskimi poslanci edina in naj pokažeta vladi resno nevoljo Jugoslovancov zaradi njenega stališča v celjski zadevi, votirala vladi zaupanje in glasovala za razpoložni zaklad. Bilo bi pač zanimivo, da bi se zvedel razlog, zakaj sta ta dva poslanca čutila potrebo, da v nasprotju z drugimi Jugoslovanci izkažeta vladi zaupanje. Saj je bil neki liberalni agitator za dr. Ferjančiča s tem agitiral, da so »klerikalci« preveč prijenljivi in da morajo kranjska mesta poslati take moze na Dunaj, ki bodo kazali ministrom »na kveder živane škornje«. Dr. Ferjančič pa ne soglašal s tako politiko, kakor se vidi, in glasuje za razpoložni zaklad...

Imenovanja. Dež. predsednik je imenoval deželni inšpektorja konceptnega praktika g. P. Svetea koncipistom v X. čin. razredu in ga pridellil okr. glavarstvu v Krškem, ter absol. pravnika g. Rajmunda Svetka konc. praktikantom.

Imenovanja pri sodišču. Deželni sodni svetnik Oton pl. Fladung v Celju je imenovan nadsvetnikom pri dež. sodišču v Celovcu. Sodni pristav dr. Adolf Ledernig je premeščen iz Feldbacha v Gradec, dr. Rob. Artzt-Ruiz iz Hartberga v Radgono, Josip Schroll iz Svinca v Celovec. Sodni pristav dr. Herm. Wennig je dobil enako mesto pri graškem nadso. dišču, dalje pristava Karl Matzner v Svincu in dr. V. Teltschik v Ptuj. Sodni pristavi so imenovani avskultanti: R. Renda in Val. Levičnik za Gradec, dr. K. Krauseneck za Kočevje, dr. P. Clementschitsch v Ljutomeru, dr. Rih. Tschetch v Šoštanju.

»Südmarkino« rovanje na Kranjskem. Iz Stoba pri Domžalah se nam piše: Pri nas postajajo narodne razmere čim dalje bolj žalostne. Zopet smo šli za jeden korak nazaj. Odprla so se nova vrata nemški kulturi in germanizaciji. Ko se je zadnjič vršila tu občinska seja, so tukaj naseljeni Tirolci dosegli toliko, da se jim bode zidala šola nemške zveze, splošno razupite »Südmark«, na stroške tukajšnje (seveda še) slovenske občine. Po proračunu občinskih moč (pred vsem seveda Tirolcev) bode moral vsak davkoplačevalec plačati od vsake krone osem vinarjev in sicer to v prosep nemški kulturi, v prosep tistemu narodu, kojega namen je izpodrinuti domačine z njihove zemlje ter razprostrti kakor orel svoja gospodujoča krila čez nje. Namen med nami naseljenih nemških Tirolcev je priti polagoma v posest vseh tukajšnjih posestev ter nastaniti čim več mogoče svojih ljudi, jih pomešati med domačine ter iz tega prestrojiti popolnoma nemško naselbino. Njih število pa se že itak leto za letom znatno množi. Domačini pa morajo po svetu iskati si kruha. V svojo žalost moramo pripomniti, kako tu ti tirolski fabrikantje svoje rojake protežirajo. Domačin, kateri hodi nad 20 let vživat v njih tovarne strupen, vdušljiv zrak, ima na dan komaj dve kroni ali pa še manj, dočim kak tirolski delavec, ki je ravno dospel semkaj in dostikrat niti pojma nima o tej stroki, služi na dan šest kron. In kakor se iz naslednjega razvidi, so ti tirolski fabrikantje sila preračunljivi. Vse njihovo delovanje se vrši nekako za hrbtom, za neko pretvezo. Slovenci v okolici domžalski, pomnite, da vsak narod v današnji borbi za življenje varuje le interese svojece. Zakaj bi se potem zidala nemška šola, ubogi kmet in delavec, ko te že itak stiskajo od jedne strani davki, od druge pa dolgovi? In kako ti bode pri sru, ko bodo tvoji otroci po vzgledu Tirolcev zaničevali jezik, katerega jim je tvoja žena, njih mati, vcepila v srce? Zakaj bi se torej ne povečala slovenska šola, katere postaja radi naraščajoč števila otrok vsako leto tesnejša? Ali bi ne bilo bolj pametno, bolj koristno, da bi se napravila dva višja razreda več, kjer bi si otroci tukajšnjih posestnikov pri dobrih učnih močeh prisvojili nekoliko več znanja, kakor, da so vsled naraščanja siljeni obiskavati nemško šolo. Mi smo na pretečo nevarnost opozorili, da jo uplivni faktorji med nami odvrnejo, dokler je še čas, in da ob pravem času store korake proti ustanovitvi najnovejše potujočevalnice na Kranjskem!

Duhovščina ljubljanske dekanije ima prihodnjo sredo dne 5. marca svoj sestanek.

Za vsučilišče v Ljubljani sta poslali peticiji na ministerstvo potem mestnega magistrata: društvo »Naprej« v Gradcu in županstvo občine Jabernik pri Slov. Bistrici na Štajerskem.

Važen shod v Poljčanah. Kakor smo že naznanili, zborovalo je katoliško politično društvo za slovenjebistriški okraj v Poljčanah. Na shodu je govoril državni poslanec Robič, ki je obširno pojasnjeval celjsko zadevo in med drugim tudi dejal: Častna dolžnost mi je, tudi tukaj poudarjati, da so me v proračunskem odseku v trenutku, za Slovence usodnem, možato podpirali prijatelj Povše, Mladočehi dr. Herold, dr. Stransky, dr. Foht in tudi Poljaki. Častna dolžnost mi je tudi izjaviti, da me je v tem težavnem vprašanju podpiral tudi »Slovenski centrum«, njemu na čelu pred vsem z vsa odloč-

nostjo in energijo dr. Šusteršič. (Klici: Živio Šusteršič!) — Govoril je še deželni poslanec g. dr. Rosina o kmetijskih zadrgah, gospod Fran Mlakar o vinski kupčiji in gosp. Martin Medved o občinskih volitvah, ki se bodo kmalu vršile v Poljčanah. — Poslanecem se je izrekla zaupnica in sprejeli so se naslednji sklepi: »Državnim poslancem se naroča obstrukcija, ako bi nastala nevarnost za slovensko gimnazijo v Celju; g. Morseyu se izreče nezaupanje in ogorčenje, ker je glasoval proti koristim svojih slovenskih volivcev; do vlade se izreče zahteva, da se trgovinska pogodba z Italijo ne ponovi na škodo avstrijskih vinogradnikov.«

Državni pravdnik v Celji in »Vahtarca«. Mnogokrat sta si bila že po raznih slovenskih časnikih v objemu naš g. drž. pravdnik in pa »Vahtarca«. Vsi poskusi razdvojiti ju, so bili zaman. Zgodi se včasih, da se pisano pogledata, no pa sta si po sporu toliko boljša. Ta ljubezen raste od leta do leta. Pravijo, da ljubezen dela ljudi slepe. To mi radi verjamemo, če beremo »Vahtarčine« pamflete na nam najsvetejše stvari: na vero, dom in cesarja. Nedavno je prinesla nesramen pamflet na lavretanske litanije, — vid je zadobil g. drž. pravdnik še le potem, ko je bila raznešena in razposlana. Nam Slovencev sme itak prereči najnesramnejše stvari, to je njen privilegij. V eni zadnjih števil pa se je spravila na našo črnožolto cesarsko zastavo, imenujoč jo — u m a z a n e c u n j e. Seveda se skriva za neko tretjo osebo, češ ta je to rekel. Toda kdor pozna gospode okoli »Vahtarca«, ta ve, kako spoštovana je pri njih črnožolta zastava in kako slastjo jih navdaja, če morejo pisati o njej kot o umazani cunji. Nek dovtipen gospod mi je rekel, da kadar »Vahtarca« čita, dobi vtis, kakor da imajo včasih vsi gospodje pri držav. pravdniku — dopust.

Konference za moke in izobražen svet sploh bo imel č. g. P. Hugolin Sattner v frančiškanski cerkvi počenši s prihodnjim tednom vsak ponedeljek in četrtek zvečer ob 7. uri, k sklepu bo vsikdar blagoslov. — Želeti je, da se ljubljanska inteligenca obilno udeleži govorov.

Ustanove za invalide je dež. vlada podelila invalidom: Mih. Kovač in Anton Sever v Postojni, Jern. Habjančič iz Zloganja, Jan. Gomilkar iz Makovca, Jan. Gačnik iz Mokronoga, Jan. Polanec iz Česnjice pri Škocjanu in Sim. Illovar iz Radule.

Poseben vlak z Goriškega v Rim. Goričani pripravljajo poseben vlak v Rim, ki pojde z Goriškega 14. aprila, ako se oglasi 450 romarjev. Kdor se želi udeležiti romanja, mora naznaniti do 15. t. m. č. g. J. Ličanu, kn. nadškofjskemu kaplanu v Goriči. Za III. razred se bo plačalo 29 K, za II. razred 50 K. Vpisnina znaša za III. razred 1 K, za II. razred 2 K.

Petnajstletnica slovenske dramske umetnice gospe Danilove se bo praznovala danes. Gospa Danilova nastopi v drami »Maria Stuart«. Opozarjamo slovensko občinstvo, da danes gotovo pohiti v gledališče in tako izkaže zasluženo čast vrli domači umetnici.

Veliko nemško slavnost v Ljubljani pripravljajo Nemci za prihodnje binkošti. Filharmonično društvo bo praznovalo 200letnico. Povabljeni bodo Nemci od raznih strani, naj takrat prihite v Ljubljano.

Predržnost. Pri okr. sodišču v Celji je nastavljen nek sodni dostavljavec (čegar imena za sedaj še nečemo povedati), kateri ima vedno pri sebi celo kopo »Štajerca«. Ne vemo, ali ta mož sam od sebe raznaša »Štajerca«. Pisarniški uradniki okr. sodišča so najhujši »Nemci«, morda se bodo pozneje kedaj bavili nekoliko podrobneje z njimi in njihovim poslovanjem. Sodni uradniki so v raznih radikalnih društvih, sodni sluga in diurnisti so piskachi in trobentači pri nemški godbi — in sodni dostavljavci so — kolporterji »Štajerca«!

Gledališka predstava na korist dijaški kuhinji v Kranju preložena. V nedeljo večer nameravana gledališka predstava »Revček Andrejček« se preloži vsled nepričakovanih ovir za eden teden in se bo vršila namesto v nedeljo dne 2. marca

— v nedeljo dne 9. marca. P. n. slavno občinstvo naj to vzame blagohetno na znanje.

Vodstvo „Obrambenega društva za Koroško“ razposlalo je svojim članom te dni svoje poročilo za preteklo leto. Iz njega povzamemo sledeče: Društvo ustanovilo se je 6. sušca 1901. Na napade nasprotnih listov doposlalo je 219 napadencem dotični izresek; v 200 slučajih prišel je odgovor. Nasprotni listi so prinesli 128 popravkov po § 19, v katerih so morali prekljicati okroglih 700, reci sedemsto neresnic, lažij in obrekovanj; 6 popravkov radi formalnih napak ni bilo sprejetih. V šestih slučajih trebalo je tožiti, štirikrat z uspehom, 2 porotni pravdi bili sta izgubljeni (na Koroškem!) druga obrekovanja itd. našla so primeren odgovor v »Kärntner Zeitung«. — Število udov je tekom leta 1901 od 110 naraslo na 183. S ponosom lahko gleda društvo na preteklo leto nazaj; niti jedno celo leto ne obstoji in vendar se mu je posrečilo, dokazati ljudstvu, kaj so nasprotni časniki! Naj bi pristopili še ostali duhovniki, da se namen društva: »braniti katoliško cerkev, braniti čast katolikov, braniti čast katoliških društev« do cela spolni. Stroškov imelo je 7911 kron 65 vin, ravno toliko dohodkov, imetje znaša 4202 kroni 74 v. S—j.

Pred porotnike pridejo prihodnji teden: 3. marca 21letna dekla Marija Caks iz Šmarja pri Jelšah radi detomora in 32letni oženjeni posestnik Fr. Kreč iz Stoba radi nenravnosti; 4. marca 53letni krojač Janez Lavrič iz Kozarš radi goljufije in 27letni čevljar Peter Ster iz Spodnjih Dupelj radi ropa; 5. marca 38letni posestnikov sin Jan. Mihelič iz Šmartna ob Savi radi uboja; dne 6. marca 50letni hlapec Jan. Karlin iz Iga radi uboja. Nekaj obravnav pride morda še zadnje dni na vrsto.

„Ruski kružok“ v Trstu glasom poročil od ondot lepo napreduje. Oglasilo se je že nad sto slušateljev in slušateljic iz vseh tržaških slovanskih slojev. Poučuje se v dveh oddelkih. Učiteljica je rojena Rusinja, uradnica tržaškega ruskega konzulata. — Društvo, kateremu je namen poučevanje v slovanskih jezikih sploh, priredi tudi kurz za slovenski jezik za take, ki niso imeli v šoli dovolj prilike izvežbati se v maternem jeziku. In takih je v Trstu mnogo, mnogo, ker nimamo v mestu s 30.000 Slovencev nih ene javne slovenske ljudske šole!

Tržaški deželni zbor se snide, kakor javlja »Piccolo«, 20. marca h kratkemu zasedanju.

Društvo sv. Jeronima v Zagrebu, bratsko društvo naše Mohorjeve družbe, ima sedaj 15.539 članov. V preteklem letu je društvu pristopilo 372 članov. Društvo bo izdalo za letos štiri knjige svojim članom.

Nova kapela v nadškofijski residenci v Gorici. Nj. Eminenca goriški kardinal je minuli teden blagoslovil novo kapelo in posvetil novi altar v svoji residenci.

Kap zadela je v Mariboru hišno posestnico gospo Ottilijo Pichler. Pogreb je bil danes ob 4. uri popoldne.

Položaj v Trstu. V včerajšnji seji odseka za preiskavo tržaških dogodkov je ministerski predsednik dr. Koerber izjavil, da vlada v Trstu še ne more konstatirati popolnega pomirjenja in da ji radi tega še ni mogoče odpraviti izjemnega stanja.

Istrske novice. Iz Pazina. Preteklo nedeljo je slavila tukajšna hrvaška gimnazija papeževo petindvajsetletnico; imela je v ta namen v franciškanski cerkvi peto sv. mašo z zahvalno pesmijo. Po končanem sv. opravilu so dijaki navdušeno zapeli papeževo himno. Lansko jesen so se napravile v tukajšnji proštiji cerkvi nove orglje. Postavil jih je Italijan s Turina. Njih zunanost jako priprosta, glasovi so mili, več pa ne morem povedati, ker nisem st. lovčjak v tej umetnosti, samo to vem za gotovo, da so orglje že pokvarjene. Sporočili so že mojstru v Turinu, on pa molči. Delal jih je Italijan, kolavdiral jih je tudi Italijan! Slovenski kolavdatorji, če bote hodili blizu Pazina, oglejte si te nove orglje in poskusite jih tudi vi! Orglje stanejo 6000 K, vporabil se je material starih orgelj. Ker ravno govorim o pazinskih

orgljah, naj še povem, da znajo pazinski pevci tudi stavkati. Do zdaj je bila navada, da se je pri službi božji hrvaško pelo, in upamo, da ta navada tudi ostane. To pa silno bode Italijane, zato so italijanski pevci v božičnih praznikih naenkrat začeli stavkati in niso nikakor hoteli peti hrvaških božičnih pesmi. Toda g. administrator je naredil kratek račun: organistu in pevcem je odpovedal službo. In to je pomagalo, drugi dan so italijanski pevci zopet ponižno peli hrvaške pesmi. Odločnosti je treba.

Samo par dni je še čas za vpis v društvo sv. Mohorja. Kdor se še misli vpisati, naj stori to nemudoma!

Sava izredno narašča. Prevažanje z brodi je onemogočeno.

Iz Medveđ. 26. t. mes. so se vršile v občini Medvode volitve občinskih mož prav mirno. Ljudje pravijo, da že dolgo časa ne pomnijo tako mirnih volitev. — Pri nas bolehaajo otroci za ošpicami; neugodno vreme slabo vpliva na to.

Klavnic v Mariboru. Včeraj so v Mariboru otvorili novo mestno klavnico.

Novo kopališče v Opatiji. Društvo, ki ima upravo zdravilišnih zavodov v Opatiji, je sklenilo, da še to leto prične graditi novo kopališče z vsemi modernimi potrebami in udobnostmi. Kopališče bo stalo kakih 400.000 K in bo dovršeno l. 1903.

Nesreča na južni železnici. Ponesrečil se je 27. februarja ob 1/2 8 uri zjutraj pri čuvajnici 654 Ivan Černigoj, čuvaj juž. želez. Ko se je vlak 100, ki prihaja iz Ljubljane, počasi pomikal proti omenjeni čuvajnici, je skočil Černigoj proti vlaku, da bi snel signalno ploščo, ki je bila vtaknjena v sredi tira. Ali vlak je bil hitrejši kakor on, in stroj ga je pograbil ter vrgel kake tri metre daleč na stran. Čuvaja so močno poškodovanega pripeljali v tržaško bolnišnico.

Prodajalnica zgorela. V Doberdolu je zgorela prodajalnica in stanovanje Ambr. Furlanija. Zavarovano je bilo za 5000 K.

Emanuel Ondriček je sedaj v Djakovu v škofiji. Te dni je koncertiral zasebnemu društvu, priredi pa tudi javen koncert. Preko Bosne potuje potem v Belgrad.

Cesta po Bači. Te dni merijo inženirji cesto po Bači, da bi žel. podjetje lažje spravljalo stroje in sploh material v baško dolino. Vendar enkrat tudi do tega smo prišli, saj se je ta cesta vlekla kakor morska kača skozi več desetletij.

V mejnarodni panorami je še celi prihodnji teden razstavljena res vrlo zanimiva serija »Burska vojna«. — Za drugi teden marca se pripravljajo slike iz Tirol.

Čudna cenitev. Poročali smo že, da so pri trasiranju nove železnice na Koroškem povzročili marsikje kmetom veliko škodo na polju in v gozdu. Če je kdo oškodovanecev poprašal po povračilu, se mu je na pristojnem mestu odgovorilo, da bo že dobil povrnjeno vso škodo. Drugim se je zopet reklo, da dotičnih gospodov, ki so merili, ni več tu; oglesiti bi se bilo treba poprej. Tako se je mej drugimi godilo tudi kmetu M. Mikula v Podgradu na Koroškem, a konečno se mu je zdelo to le preveč. Njegov gozd in travnik so precej poškodovani — sedaj naj pa ne dobi nobene škode povrnjene? To vendar ne gre, si je mislil, in je s posredovanjem občine pri c. kr. »stracirungsekspozituri« v Celoveu zahteval okroglih 260 kron odškodnine. A kaj se zgodi? Res so pregledali škodo in našli, da je posekanih 114 drevesc, da je tudi na travniku nekaj škode — vso škodo vkup pa so cenili na 23, reci: triindvajset kron!! Prišlo se je pri c. kr. okrajnem glavarstvu, ki je pri c. kr. ekspozituri nasvetovalo, naj se z Grilom pobota. Ekspozitura je nato naročila novo cenitev škode. Cenitev je napravil nek gozdar in Rožeka. Škodo je cenil vkup na 9 kron 36 vin.; v gozdu, pravi, je bilo posekanih 21 ostrvi, ki so po čez merile na deblu 15 cm in so vradne ena 15 k rajcarjev, vkup 3 gld. 15 kr. = 6 kron 30 vin., in pa 93 slabih kolov za plot, katerih je ednega cenil na 2 kr. = 4 vin., vkup 3 krone 92 vin. — tako da je skupne škode našel samo 19 kron 58 vin. reci devetnajst kron 58 vinarjev! Kar je pri tem najlepše, je to, da oni gozdar škode niti videl ni, ampak

jo je povzel po tem, kar je zapisal geometer. Komentara k temu pač ni treba!

Zasačen tat. Na Dunaju je zadnje dni posebno zanimal policijo nek mož, ki je hodil po raznih slikarskih ateljih in se izdajal za realističnega profesorja, zraven pa kradel akvarele. Sedaj je tega moža policija aretirala in izkazalo se je, da je to Jožel Pleteršek, star 41 let in doma iz Sp. Polskave. Po poklicu je strojnik. Aretovančeva žena se je valed žalosti usmrtila.

Najnovejše od raznih strani. Strajk na Francoskem. Neka oficijozna nota pravi, da bo uprava prisiljena naročiti užgalice v inozemstvu, ako bo še nadalje trajal štrajk v tovarnah užgalic, katere tovarne so v režiji države. — Poslanec plete nogovice. V angleški zbornici vzbuja posebno pozornost poslanec Wason. Ker mu je zdravnik prepovedal čitanje, plete med sejo — nogovice, da se ne dolgočasi. — Na cesti ustreljen. V Pragi je včeraj ustrelil voznik Labad gostilničarja Horkija, ki ga je pripravil ob 4000 gld. — Sedmi mednarodni evharistični kongres se bo vršil tekoče leto v Namurju. — Sestanek dalmatinskih učiteljev se bode vršil 25. t. m. — Hrvaško gledališče v Zagrebu. V zadevah nekaterih reform hrvaškega gledališča v Zagrebu se bode v kratkem vršila enketa. — Jan. Kubelik je dobil ponudbo, naj še dve leti koncertira v Ameriki, zakar mu je obljubljen honorar 2 milijona kron. — Ženin in nevesta utonila. V Tokaju je nek brodar vozil preko reke mlada poročenca. Cohn se je prevrnil in poročenca sta utonila. — Elektriška železnica na Dunaju je zopet dve osebi usmrtila, eno dekle in enega otroka. — Nova hrvaška drama. V Zagrebu so predvčerajšnjim predstavljali izvirno dramo Alojzija Koševića »Puškinova smrt«. — Mestno hišo so zažgali v Cassano Jonio razburjeni prebivalci. Ljudstvo je bilo razburjeno, ker se ni del pri neki železniški stavbi razpisalo. — Ponarejalci denarja v vojašnici. V budimpeštanski artiljerijski vojašnici so odkrili delavnico ponarejenega denarja. Vojaki so izdelovali ponarejene krone. — Koročani proti igralnici. Na Kršu je mestni svet odobril načrt za veliko igralnico. Občinstvo je priredilo veliko protestno demonstracijo.

Mednarodni shod katoliških vseučiliščnikov se bo vršil tudi letos. Pripravljani odbor je začel delovati na Holandskem v mestu Neinwegen.

Anarhističen atentat preprečen. V Parizu v ulici Boulevard Voltaire je videla neka ženska sumljivega človeka, ki je pod prag neke prodajalnice položil majhno trdno zaprto škafčico in nekaj prižgal. Kličala je na pomoč. Ljudje so prišli in našli, da je bila škafčica polna smodnika in drobnih koscev železa.

Gledališki škandal v Lizaboni. Predstave v kraljevem dvornem gledališču v Lizaboni se morale prenehati, ker je bilo gledališče — preumazano in se je občinstvo branilo vsteti se na sedeže. Na pustni tmet so Lizabončani se v gledališču tako ometavali s konfetijem in cveticami, da je vsa ta zmes ostala na sedežih. Gledališkega intendanta je to silno razjezilo in pustil je vse tako, kakor je občinstvo nametalo, ter je prepovedal vsako snaženje. Naslednji večer je bila gala-predstava, katere se je udeležil tudi kralj. Občinstvo je skoro spoznalo nagajivost intendantovo in nihče se ni hotel uvesti na sedeže, napolnjene s konfetijem in različnimi drugimi stvarmi. Občinstvo se ni brigalo za kraljevo navzočnost ter je pričelo strahovito teptati. Ko se je vzdignil zastor, leteli so stoli na oder. Občinstvo je hotelo intendanta linčati. Kralj in kraljica sta zapustila gledališče in odredila, da so naslednjega dne morali priti v gledališče ognjegasci, ki sedaj čedijo gledališče in brišejo proč sledove pustnega torke.

Viktor Hugo. Silno slovesno so praznovali Francozi stoletnico rojstva tega pesnika. Viktor Hugo je bil romantik in velik nasprotnik cesarstva. Ko je zasedel prestol Napoleon III., je moral bežati iz Francoske, a njegove prepovedane knjige so skrivaj kolportirali čez mejo, in še cesarica Evge nija je baje jako rada na skrivnem čitala, kako je izgnani pesnik šibal njenega cesarskega soproga. V Pantheonu, v bivši cerkvi svete Genovefe, katero je oskrnilo frama-sonstvo, počiva Viktor Hugo med »heroi« Rousseau, Voltaire. Pri slovesnostih se je govorilo mnogo praznega. Zlasti judovski listi so spravili mnogo neslanega na dan.

Zarota proti sultanu. Iz Carigrada se zopet poroča, da so odkrili zaroto proti sultanu. Dva sultanova adjutanta sta radi tega pod ključem in aretiran je Osman paša.

Konjska čast. Perzijskega šaha konji imajo rudeče pobarvane repe, kar velja v Perziji za zelo visoko čast.

Kotliček za liberalce. Ahasver pri-poveduje ta-le lep prizor izza kulis naše visoke politike: Ko se je šlo za koncesijo za novo tiskarno v Ljubljani, zaprosila sta avdijencijo pri ministerskem predsedniku prvaka eksccelencia baron Schwegel in dr. Tavčar. Eksccelencia Körber je po svoji navadi uljudno sprejel eksccelenco barona in tovariša ter vprašal, s čim bi jima mogel ustrediti. »Prišla sva zaradi koncesije za novo ljubljansko tiskarno,« se je glasil odgovor. »Mejako veseli,« je dejal Körber, »da sem imel priliko, pokozati Slovence, kako mi je na srcu i njihov gospodarski in kulturni napredek... Je že vse končano in vse v redu. Baš je bil Hribar pri meni...« »Pa, oprostite, eksccelencia! Tu je malo nesporazuma! Midva sva prišla — protestirat proti tej koncesiji...« Gospod Körber se je prijel za glavo ter vzkliknil: »Bog vas Slovence razumi, jaz vas več ne morem! Mislim sem, da vam napravim s to koncesijo uslugo, in Vi prihajate protestirat!« O obrazih, ki so jih pri tem delali z jedne in z druge strani, molči zgodovina.

Sejmi po Slovenskem od 3. do 8. marca. Na Kranjskem: 3. v Novem mestu, Preski pri Medvodah in na Uncu; 7. v Zalogu; 8. v Ljubljani. — Na slov. Stajerskem: 5. v Vitanji in Ptuiju; 8. na Pilšanu in Slov. Gradcu. — Na Koroškem: 4. v Milštatu in Špitalu. — Na Primorskem: 3. v Hrpeljah; 6. v Gorici; 7. v Glemoni.

Društva.

(St. Peterska moška in ženska podružnica družbe svetega Cirila in Metoda v Ljubljani) priredi prihodnji četrtak dne 6. marca svoji drugi zabavni večer v restavraciji gospoda Iv. Hafnerja na sv. Petra cesti št. 47, ter uljudno vabita vsi čast. člani in prijatelji družbe k prav mnogobrojni udeležbi.

(Meščanska godba) priredi danes v pivarni g. Hafnerja koncert. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 20 kr.

(Bolniška blagajna mojštrov v Ljubljani) naznanja svojim p. n. članom, da se bode vršil v nedeljo dne 2. marca občni zbor ob 2. uri popoldne v Hafnerjevi pivarni. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Narodna čitalnica v Kranju) vabi k gledališki predstavi, ki jo priredi na korist dijaški kuhinji v nedeljo dne 9. sušca t. l. v svojih prostorih. »Revček Andrejček«, igra s petjem v petih dejanjih. Nemški spisal Karol Morre, poslovenil J. Benedek. — Začetek točno ob 8. uri. Vstopnina za osebo 1 krono, za dijake 30 vin. — Glede na dobrodelen namen se preplačila hvaležno sprejmo. — K mnogobrojni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

(Mešani tamburaški zbor iz Pulja), obstoječ iz 6 moških in 5 ženskih igralcev, priredi prihodnje dni v Ljubljani več koncertov pod vodstvom gosp. Salaja. Zbor pride v Ljubljano prve dni prihodnjega tedna.

Darovi.

Slavna kranjska hranilnica v Ljubljani je blagovolila darovati občini Rova 150 K za šolski vrt.

Za ta velikodušni dar se podpisano županstvo slavni kranjski hranilnici najpriskrneje zahvaljuje.

Županstvo občine Rova, dne 26. svečana 1902.

Alojzij Jerman, župan.

Za vdovo gospo Jesenkovo: Neimenovan 2 K, dve gospodični 2 K, G. J. K. v Zatičini 2 K. G. c. kr. fin. komisar Ant. Janežič 10 K.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 1. marca. Nastop Ferjančičev in Plantanov ogorčil narodne kroge. »Edinost« poziva, ne voliti odvisnih uradnikov. Vsaj notar moral bi biti neodvisen. Može izražujoči dandanes zaupanje vladi niso na mestu.

Dunaj, 1. marca. V zadevi sladkornega vprašanja se predloži državnemu zboru nujni predlog.

Dunaj, 1. marca. Vlada v Schwe-rinu je prepovedala nabirati denar za »Los von Rom« gibanje.

Pariz, 1. marca. (C. B.) Waldeck-Rousseau ponesrečil. Voz, v katerem se je peljal s stričnikom, zadel v tramvaj. Dobil mnogo ran na glavi, rokah, po hrbtu. Zdravniki trdijo, da bo zdravljenje trajalo 14 dni. Spremljevalec in voznik lahko ranjena; en konj ubit.

Umrli so:

26. februarija. Frane Hartman, sprevoznika sin, 7 mesecev, Cegnarjeve ulice 6, bronhitis capill.
27. februarija. Stefan Kerkoč, župnik, 62 let, Zaloška cesta 11. Dysphagie Aneurysma aortae. — Marija Cirk, delavka, 61 let, Radeckega cesta 22. valed raka na jetrih. — Josip Lukežič, knjigovez, 27 l. Ulice na grad 15. jetika.
28. februarija. Viktorija Jurkovič, ključarjeva hči, 10 mes. Konjušne ulice 1, jetika. — Neža Oblak, sprevoznikova žena 81 let. Nunske ulice 7. ostarelost.

Dunajska borza

dné 1. marca.

Skupni državni dolg v notah	101-65
Skupni državni dolg v srebru	101-45
Avstrijska zlata renta 4%	120-85
Avstrijska krona renta 4%	99-05
Ogerska zlata renta 4%	120-15
Ogerska krona renta 4%	97-30
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1633-—
Kreditne delnice, 160 gld.	700 75
London vista	239-90
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-20
20 mark	23-44
20 frankov (napoleonador)	19-07
Italijanski bankovci	93 30
C. kr. cekini	11-33

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806 2 m. srednji zračni tlak 736-0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Velikost vetra	Nebo	Pojavnost v 24 urah
28. 9. zveč.	732.9	3-2	brezvetr.	dež	
7. zjut.	730.3	3-6	sr. svzh.	megla	35 6
12. popol.	730.0	15 3	m. svzh.	del. oblak.	

Srednja večerajšnja temperatura 3-1°, normale: 1-2

Zitne cene

dné 28. februarija 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 9-48 do 9-49
„ maj	9-52 „ 9-53
„ jesen	— „ —
Rž za pomlad	7-71 „ 7-73
„ jesen	7-73 „ 7-75
Koruzza za maj-junij	5-56 „ 5-57
Oves za pomlad	7-92 „ 7-94
„ oktober	7-94 „ 7-96

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 9-36 do 9-37
„ oktober	8-27 „ 8-28
Rž za april	7-57 „ 7-58
„ oktober	6-87 „ 6-88
Oves za april	7-65 „ 7-66
„ oktober	6-25 „ 6-26
Koruzza za maj	5-26 „ 5-28
„ julij	5-42 „ 5-43

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9-48 do 10-15
„ južne fel.	9-75 „ 10-15
Rž	7-70 „ 7-90
Ječmen	7-20 „ 8-60
„ ob Tisi	6-85 „ 7-75
Koruzza ogerska, stara	5-60 „ 5-75
„ nova	5-60 „ 5-75
Cinkvant	6-50 „ 7-00
„ stara	6-30 „ 6-60
„ nova	7-75 „ 8-15
Oves srednji	7-75 „ 10-75
Fizol	7-75 „ 10-75

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dné 23. februarija do dné 1. marca.

Goveje meso I. v. kg	K 130	Pšenična moka 100 kg	K 32 50
„ II. „	110	Koruzna „	17 —
„ III. „	110	Ajdova „	27 50
Telečje meso „	140	Fizol, liter „	— 30
Prasičje „ sveže	150	Grah „	— 50
„ prek. „	180	Leča „	— 20
Kostrunovo meso „	110	Kaša „	— 20
Maslo „	240	Ričet „	— —
Surovo maslo „	220	Pšenica „ 100 kg	21 40
Mast prasičja „	150	Rž „	16 —
Slanina sveža „	140	Ječmen „	14 40
„ prekajena „	160	Oves „	17 30
Salo „	130	Ajda „	14 40
Jajce, jedno „	— 8	Proso, belo „	15 60
Mleko, liter „	— 18	„ navadno „	13 —
Smetana, sladka liter „	— 80	Koruzza „	12 40
„ kislá „	— 80	Krompir „	4 40
Med „ kg „	—	Drva, trda, m „	8 20
Piščanec „	160	„ mehka „	— —
Golob „	— 40	Seno, 100 kg „	7 60
Raca „	—	Slama „	— —
Zajec „	—	Stelja „	— —

Velikanska pesa

Kraški zgodnji grah in pritlikovec kakor tudi zanesljivo kaljiva vsakovrstna semena pri

Petru Lassnik-u v Ljubljani

Marijin trg šte. 1. 276 11-1

Million

žgane opeke se prod.

Vpraša se pri F. Supančiču, stavbeniku v Ljubljani. 277 1-1

VABILO

na

redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Mošnjah,

reg. zadruga z neomejeno zavezo“

kateri se bode vršil

v nedeljo dné 16. marca 1902

ob 3. uri popoldne

v posojilničnih prostorih v Mošnjah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega pregledovalca.
3. Odobritev računa.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev računskega pregledovalca in njega namestnika.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

279 1-1

Načelstvo.

VABILO

na

redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice na Vrhniki,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

kateri se bode vršil

v nedeljo dné 16. marca 1902

ob 4. uri popoldne

v „Katol. domu“ na Vrhniki.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za l. 1901.
4. Volitev načelstva in načelnika.
5. Volitev nadzorstva.
6. Razni nasveti in predlogi načelstva.
7. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi vse zadržnike

278 1-1

načelstvo.

Vrhnika, dné 25. febr. 1902.

VABILO

na

redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice na Rovih,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

kateri se bode vršil

v nedeljo dné 16. marca 1902

ob 4. uri popoldne

v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Letno poročilo.
2. Potrjenje računa za l. 1901.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Na Rovih, dné 27. febr. 1902.

11 280

Načelstvo.

Mednarodna panorama

umetni zavod I. vrste,

v pritličju meščanske hiše.

Vhod s Pogačarjevega trga.

Ljubljanska umetna razstava I. vrste.

Fotoplastiška potovanja po celem svetu v popolni istini.

Senzacijonelna razstava.

Od četrta 27. februarija do večerš 8. marca:

Najnovejši Velezanimiva Najnovejši

Burska vojna.

Ti posnetki so napravljeni tako na strani Angležev kakor na strani Burov z velikimi nevarnostmi in težavami.

Otroci, dijaki in vojniki imajo samo do 4. ure znižane cene; od 4. ure dalje polne cene.

Odprte vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. zjutraj do 10. zvečer. 287 1-1

Vstopnice za odrasle 40 h, za otroke, dijake in vojake od narednika niže 20 h.

Prodá se

hiša v Kamniku

katera je zraven mestne farne cerkve ter v najboljšem stanu in ni najmanjšega popravila potrebna. Ima tudi korporacijsko pravico do drv. V hiši je prodajalna. Pripravna bi bila najbolj za kakega gospoda duhovnika v pokoju. Prodá se pod najugodnejšimi pogoji.

Natančneje se izve pri lastniku Ant Sveticu v Kamniku. 268 3-1

Išče se

cerkovnik-organist.

Prednost ima oženjeni, ki zna kako rokodelstvo in je tudi zmožen podučevati na zasli. Nagrada za podučevanje po zmožnosti. Službo nastopi lahko precej po Veliki noči. 257 4-2

Cerkveno predstojništvo na Jančem pri Litiji.

Trgovski učenec

V trgovino z mešanim blagom ra de-želi (Dolenjsko) se sprejme takoj priden deček iz poštene hiše, ki zna dobro brati, pisati in računati.

Naslov pové iz prijaznosti upravnitvo »Slovenca«. 246 3-3

Poštna in brzojavna ekspeditorica

želi dobiti primerno službo. Je zmožna tudi samostojno poslovati. 245 3-2

Ponudbe prosi pod »Ekspeditorica A Z.« na upravnitvo »Slovenca«.

Organist (cecilijanec)

želi svojo službo zameniti v kakem boljšem kraju. Služba je prav dobra.

Ponudbe pod: F. S., pošta Motnik, Gorenjsko. 261 3-2

Trgovski vajenec

sprejme se

v trgovini z železnino pri Karol Kavšeka nasledniku

Schneider & Verovšek

v Ljubljani. 226 4-2

Najcenejši kraj za nakupovanje politiranega ali pobarvanega pohištva za bale in vse druge prilžnosti je pri

IVAN DOGAN-U

mizarju in prodajalcu sobne opreme v Ljubljani, Dunajska cesta št. 15 v Medjatorvi hiši.

Ceniki s podobami postelj, različnih omar, miz, stolov itd zastoj in franko. 8 (5)

Hiša z gostilno

obstoječa iz treh gostilniških ter štirih spalnih sob, dvema kuhinjama, kletjo ter z lepim zaraščenim vrtom, se da z vso opremo v najem oziroma se tudi prodá. — Taista stoji v Šent Vidu pri Ljubljani tik državne ceste, blizu farne cerkve, ter novo zidanih »Škofovih zavodov«. 233 4

Več se poizve ravnotam pri lastniku št. 7.

Talanda

Ceylonski čaj

je jedernat, 165 15-7

blagodišeč,

čist.

Štv. 1 v zavojih à K —.20, K —.50, K 1.25

Štv. 2 „ „ —.24, „ —.60, „ 1.50

Štv. 3 „ „ —.32, „ —.80, „ 2.—

Je naprodaj v vseh boljših špecerjskih trgovinah.

Čisto medicinično ribje olje.

Deželna lekarna pri Mariji Pomagaj

Čubar, Hrvatsko, septembra 1901.

Blag. g. Milan Levstek, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašog neprecenjeno dobrog in pristnog medicinskega ribjega olja, katerega že die časa samo iz Vaše dobro znane lekarne naročam in uporabljam za sebe in svojo rodino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gld. 50 kr. 1172 13

Pozdravljam in ostajam Vam udani

Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 gld. Zaloga vseh znanih preizkušenih domačih zdravil, homeopatičnih zdravil, specialitet, kirurških priprav in obvez, najfinjših parumov, medicinskih in toaletnih mil. — Medioin. cognac, pristno somatoso krepdujoče vino. — Malaga, marsala, sherry, vsakevrstni čaj itd. itd.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

dež. lekarna pri Mariji Pomagaj

Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.

Resljeva cesta št. 1., poleg mesarskega mosta.

C. kr. koncesijonovani

posredovalni zavod

za prodajo realitet

Iv. Nep. Plautz-a

v Ljubljani, Rimska cesta

prevzema zaznamovanja 211 3-3

nakupovanj in prodaj vsakovrstnih posestev in poslopij itd. itd.

pod najkulantnejšimi pogoji

E. Zbitek-ov v Novi štifti pri Olomoucu

zavod za izdelovanje steklenomozaičnih božjih grobov, lurskih duplin in altarjev za procesije ob sv. Rešnjem Telesu. Odlikovan od Nj. svetosti papeža Leona XIII.; priznanja katoli. teolog. akademije v Peterburgu, nemškega misijona v Carigradu itd. 132 4-4

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljke zastojne.

Blago za moške

obleke

doskin, pervien, kamgarn, loški ševijot, lovski loden se najugodnejši kupi ali naroči iz suknene pošiljateljske trgovine 272 5-1

R. MIKLAUC

Ljubljana, Špitalske ulice št. 5

Vzorci na zahtevanje, pošlino prosto.

Kdor rabi za spomlad

en dober plug, naj si ogléda naše jeklene pluge, katerih ni potreba nič držati, — za orati so veliko lažji in trpežnejši kakor navadni plugi.

Vsačdo dobi plug na poskušnjo

in ga lahko vrne, če mu ne ugaja.

Znano dobra in lahko tekoča vratila, mlatilnice, slamoreznice, čistilnice, mlince za žito s kameni, mlinci in stiskalnice za sadje in grozdje, vse vrste trombe in cevi za vodovode itd. v veliki izbiri v zalogi.

Samo blago prve vrste

Traverze, železniške šine in vse potrebščine za stavbo dobi se po jako nizki ceni in točni postrežbi pri 275 6-1

Karol Kavšeka naslednik

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino na debelo in drobno

in zaloga poljedelskih strojev

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

J. SOKLIČ

v Ljubljani, Pod Trančo 1
priporoča prečastiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestih in na deželi izborao
svojo zalogo

cilindrov, mehkih in
trdih klobukov, turist-
skih klobukov, čepic.

po raznovrstnosti blaga primerno nizkih cenah.

Tovarniška zaloga

lodnatih klobukov

c. kr. dvornih založnikov A. J. Pichler
v Gradci. 273 12-1

J. N. Potočnik,

krojaški mojster

v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 2

se priporoča prečast. duhovščini v

izdelovanje

duhovenske obleke in talarjev

po najnovjšem kroju in
po nizkih cenah. 185 8-3

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

Ta 32 let z največjim uspehom rabljeni prsni
sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, po-
manjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje
prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi.
Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči
obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raz-
topljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem,
pa posebno pri slabotnih otrocih pospešuje
narejanje kostij.

Cena steklenici 1 gld. 25 kr. = 2 K 50 h. po
pošti 20 kr. = 40 h več za zavijanje.

Prosimo, da se
vedno izrecno zahteva Her-
babny-jev apneno-že-
lezni sirup. Kot znak iz-
vora se nahaja v steklu in
na zamašku ime „Her-
babny“ vtisnjeno z vzvi-
šnimi črkami in nosi vsaka
steklenica poleg stoječo

uradno registrirano varstveno znamko
na katere znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII/1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v
Ljubljani in drugod. 128 20-17

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani:
A. Mardetschlager, G. Piccoli, U. pl. Trakoczy,
J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher;
Reka: F. Prodram, G. Prodram, A. Schi-der, Ant.
Miznan; Breze: G. Eisasser; Sovodenj: F. Kordon;
Celovec: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter;
V. Hauser & R. pl. Hillinger; Št. Vid: A. Schiebl;
Trbiž: J. Siegl; Trst: O. Zanetti, A. Suttina,
A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitesburg, P.
Prendini, M. Ravasini; Beljak: Jobst & Schneider,
L. Assmann; Ormoelj: F. Haika; Velikovec: J.
Jobst, Volšperk: J. Huth.

Likér „Monte Christo“.

Velika posebnost med likérji, čudovitega okusa.

Krepčalo za želodec.

Na prodaj po vseh boljših avstro-ogerskih
trgovinah kolonijalnega blaga in delikates.

Odlikovan s 84 medaljami prve vrste.

Josip Archleb in dr.

parna destilacija v Pragi.

V Ljubljani je na prodaj pri trgovcih:
Karol Planinšek, Ant. Krisper, Viktor Schiffer,
Franc Bergant, Ivan Bahovec, Anton Korbar
in v kavarni „pri Slonu“. 1191 20-14

Tovarna pečij in raznih
prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki stradon št. 9

priporoča slav. občinstvu in preč.
duhovščini svojo veliko zalogo
barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih,
sivih, rumenih itd., kar najbolj trpež-
nih in po modernih modelih izde-
lanih. Cene nizke. 38 52-8

Lastni izdelek.

Ceniki franco in brezplačno.

Redka prilika!

New-York in London nista pri-
znanala niti evropski celini ter je bila
velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati
vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu
plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem
izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur
sledede predmete le proti temu, da se
mi povrne gld. 6-60, in sicer:

- 6 komadov najfinejših namiznih nožev s
pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega
komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žilo.
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavni žilo;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica
za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica
za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašič za podklado
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6-60

Vseh teh 42 predmetov je poprej
stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti
po tej minimalni ceni gld. 6-60. Ameri-
čansko patent srebro je skozi in skozi
bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let,
za kar se garantuje. V najboljši dokaz,
da leta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezujem se s tem javno, vsakemu, ka-
teremu ne bi bilo blago všeč, povrniti
brez zadržka znesek, in naj nikdo ne
zamudi ugodne prilike, da si omisli to

krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot

ženitovanjsko in priložnostno darilo,

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v 133 6-6

A. HIRSCHBERG-a

eksportni hiši američanskega patent. srebrnega blaga
na Dunaju, II., Rembrandstr. 19 I.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali
če se znesek naprej vpošlje.
Pristno le z zraven natisnjeno varstveno
znamko. (Zdrava kovina.)

Izveleček iz pohvalnih pism:

Pilis, 24. avg. 1896. (Pešt. komitat.)

Vaše blagorodje!

Sem zelo zadovoljen z garnituro. Prosim pošljite
moji svakinji baronici Nyary roj. Somogyi v Szante
tri take garniture

Gradec, 13. jun. 1897.

Z Vašo amer. patent. srebrno zbirko sem zelo
zadovoljen. Priporočal bom Vaše blago svojim znancem.

S spoštovanjem Ant. Marx, c. kr. policijski uradnik.
S patent. srebrno garnituro sem prav zadovoljen;
prosim še za štiri take garniture. — Ed'g'd Gassner,
župnik v uradu Jenesiën pri Bolzanu, Tirolsko.

Kmetijsko društvo v Srednji vasi

prodaja

najbolje planinsko

surovo maslo

(čajno maslo — Theebutter)

v oblikah po 1/4, 1/2, 1 in 5 kg. 258 2-2

Varstvena znamka: Sidro.
LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz lekarne Richter-jeve v Pragi,

pripoznano izvrstno bolečino olaj-
sujoče mazilo je dobiti steklenica po
K — 80, K 1-40 in K 2-— v vseh lekarnah.
Zahteva naj se to 1152 28-14

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo
varstveno znamko „sidro“ iz Richter-
jeve lekarne ter sprejme iz previdnosti
le v steklenicah s to varstveno znamko
kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlaten levi
v Pragi, I. Elisabethstrasse 5.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

110 95-8

4 1/2 odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojil-
nica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan
od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Št. 6823

232 3-3

Razglas.

V smislu § 15. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano
(zakon z dné 5. avgusta 1887. l., št. 22. dež. zak.), naznanja se javno, da so imeniki
volilnih upravičencev za letošnje dopolnilne volitve v občinski svet sestavljeni,
in da se smejo

od sobote, dné 22. t. m. skozi 14 dni

v pisarni magistratnega predsedstvenega tajnika (Mestni trg šte. 27, II. nadstropje, soba
št. 5) ob uradnih urah pregledovati in proti njim vlagati ugovore.
O pravočasno vloženi ugovori bo razsojal občinski svet.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 19. svečana 1902.

* Velika izber najfinejših slaščic in peciva. *

Slavnemu p. n. občinstvu si usojam uljudno naznanjati, da otvorim s 1. marcem t. l.

na Glavnem trgu šte. 6

slastičarsko in pekovsko podružnico

ter priporočam vedno sveže, dobro in ceneno blago.

V filijalki

se sprejemajo naročila, tičoča
se pekovskega, kakor tudi
slastičarskega obrta.

Vsakovrstno pecivo

potice, štruce, ržen kruh itd.,
kakor tudi vsakovrstni fini kruh
na vago.

Vedno bogata izber vsakovrstnih najfinejših slaščic.

Rednim odjemalcem kruha dostavljanje na dom.

K mnogobrojnemu obisku vabi najuljudneje

238 5-5

Jakob Zalaznik.

* Štirikrat na dan sveže in okusno pecivo. *

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska
na Mestnem trgu zraven rofovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne
in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsa-
cega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje
hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega
zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim
premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je var-
nost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to
hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in
varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in
potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno - hranilnične
sprejemnice dobivajo se brezplačno. 21 (10)

Zahtevajte povsodi pristni

„Cvekov brinovec“

od Franc Cvek-a v Kamniku.

240 10-3

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte** itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirajo na domačo trdnico ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 566 52-39

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsako-
vrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter
raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah.
Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih
uvezujejo na vsakršno blago. 18 9

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Prostovoljna prodaja posestva.

Ker bodem v kratkem Ljubljano zapustil in mi tako ne bode več mogoče moje na
Sv. Petra cesti št. 13 nahajajoče se posestvo osebno oskrbeti, sem primoran moje
posestvo prodati največ dajočemu.

Ustne ponudbe sprejemljem vsaki dan od 2. do 3. ure popoldne v svojem službenem
stanovanju, koder se bodo dala tudi druga pojasnila.

Posredovalne osebe izključene, edino neposredna kupčija.

262 4-1

Fran Pávločič,

pregledovalni oficijal I. reda v deželni prisilni delalnici kranjski.

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast
las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nena-
vadnimi uspehi izkušena in z jamčeno neškodljiva tekočina,
ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 ted-
nov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo
zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado.
Mnogostevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone.
Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani
pri gospodu 274 (1)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkóczy v
Ljubljani, A. Rant v Kranju, in lekarna „Pri angelju“
v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

**** Prave ruske ****

galoše

1888.

Varstvena znamka.

iz Rige z znamko „zvezda“

se dobljo po nizki ceni
na debelo in drobno samo pri

Anton Krisper in Vaso Petričič v Ljubljani.

1176 20-15

Ter nadalje tudi pri sledečih tvrdkah:

Iđrlja: Valentin Lapajne, Valentin Treven.

Jesenice: Anton Treun, J. Ferjan.

Kamnik: Gregor Kratner.

Kočevje: E. Hofmann, Franc Jonke, Franc

Bartelme.

Kostanjevica: Alojzij Gatsch.

Kranj: Marija Pollak.

Krško: Rupert Engelsberger.

Ljubljana: Karol Karinger, Alojzij Persche,

M. Cescutti, Karolina Treo.

Litija: Lebinger & Bergmann.

Novomesto: Josip Medved, M. Barborič.

Postojna: D. Dolničar.

Radovljica: Leopold Fürsager, Frid. Ho-

mann, Oton Homann.

Škofja Loka: J. N. Koceli.

Najboljša

kavina primes

je in ostane

Tschinkel-na kavini zdrob

iz

Ljubljane.

128 10-5

Oklopju slična barva za
zidovja, katere boja je nespremenljiva, sta-

apna in vremena, ter neodkrsljiva, je priporočljiva
posebno stavbinskim podjetnikom, zidarskim mojstrom,
hišnim posestnikom itd. Poraba je tako preprosta, da
lahko vsakdo sam z njo prevleče vnanje dele poslop-
jinega zidovja. Edina prodaja pri tvrdki **BRATA**
EBERL v Ljubljani, Franciškanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 228 10 11-7

MATTONIJEV
GISSHÜBLER

naravna

alkalična kislina

kot zdravilni vreclec že stoletja znana v vseh
bolezni (1.) 17 9

sapnih in prebavnih organov,

pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna
za otroke, prebolele in mej nosečnostjo.
Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
želez postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.

Zaloga pri Mihael Kastnerju in Peter Lassnik-u v
Ljubljani.

Na prodaj je posestvo

v Žerovnici na Gorenjskem blizu po-
staje na lepem kraju. Trdna gospodarska
poslopja, lep sadni vrt (1 oral), njive (40
mernikov posejanja), travniki (10 oralov),
gozdvov (25 oralov). Zelo pripravno tudi za
letovišča. 222 3-2

Jožef Vovk, posestnik v Žerovnici.

Radi opustitve kupčije prodá se

zaloga umetnih cvetlic

za cerkvene šopke in venčkov

skupno za 500 K ali na drobno za svojo
ceno. 203 6-4

Marija Mikota,

Ljubljana, Pred škofijo št. 21.

Domača umetalna steklarija

Avg. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9

poles „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojateljstvom v naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s
svincem obrobljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

strokovnjaško dobro, zjamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpreprostejšega do najfinjšega

Št. 50/Z.

Spričalo,

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana
tvrdka za stavljenost in umetno steklarstvo
AVGUST AGNOLA v Ljubljani, v polnem in
lepem soglasju s gotiko arhitekturo, izvršila
prav pohvalno steklarska dela v novi župni in
dekanjski cerkvi v Smartnem pri Litiji.

Okenj 32, v raznovrstnih gotikih oblikah,
slikanih umetno na steklo v okusnih okrasnih,
strogo po gotikih pravilih, v barvah nežno-svitlih
in ne vpijočih — svedoči jasno, da smo dobili
Slovenca v gosp. Avg. Agnola tudi v tej stroki
spretnega, domačega umetnika, kateremu s
mirno vestjo zaupamo slična dela.

V prepričanju, po ostalih ofertah za to delo,
se vestno zatrjuje, da so cene gosp. Avg. Agnola
prav zmerne. Priporoča se kar najtopleje vsem.
posebno pa onim cerkvenim predstojnikom,
kateri razpolagajo sicer s malimi sredstvi, pa
bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.

Župni urad v Smartnem pri Litiji
dne 9. februarja 1901.

Ivan Lavrenčič,
župnik in dekan.

Prevzema tudi vsa stavbinska steklarska dela ter priporoča svojo izborno
zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga. 737 52-31

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri zrebanjih, pri izžrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj. I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 17